

10-359

KÖNYVTÁRI Híradó

szeptember 1974 október

KÖZPONTI GYŰJTEMÉNYÜNK ELSŐ ÉVTIZEDÉBŐL

A könyvtár alapítása 70. évfordulójára

1904. október 15-én nyílt meg Budapest közönsége előtt a Fővárosi Könyvtár. Otthona öt helyiség a Városháza /ma Főv. Tanács/ Váci /ma Tanács/ köruti szárnyának első emeletén, elnyűtt hivatali butorokkal berendezve. Könyvállománya tekintélyes, közel 53.000 kötet, amelyet két régebbi városi gyűjtemény egyesítésével hoztak létre. Az egyik, az idősebb, a Kőrösy József által 1870-ben alapított Pest Városi Statisztikai Hivatal utóbb, 1904-ig igen magas színvonalra emelkedett szakkönyvtára. Ez volt Budapest első önállóan szervezett városi könyvgyűjteménye, amelybe annak idején a XVIII-XIX. századi Pest "szabad királyi város" és Buda "szabad királyi főváros" hivatalaiban felgyűlemllett segédkönyveket is beolvastották. A másik előd a Fővárosi Levéltárban alakult ki.

Az új intézmény keletkezését állománya szerint tehát jóval 1904. előtti időpontra is rögzíthetnénk, akár a XVIII. század végére, vagy

1850-re, esetleg 1870-re, akár 1892-re, amikor a Fővárosi Levéltárban vetették meg az említett gyűjtemény alapját. Ezért nem véletlen, hogy a felszabadulás előtti könyvtári vonatkozású közleményekben olyan sokféle alapítási dátummal találkozhatunk.

Bizonyos, hogy akár a jó bornak a könyvtárnak is öregbiti vonzerejét, ha minél nagyobb multra hivatkozhat, mi mégis a mai intézmény szempontjából legfontosabb aktust, a gyűjtemény nyilvánossá tételének napját minősítjük születési időpontnak. Tehetjük ezt annál is inkább, hiszen az 1904-ben megindult fejlődés eredményeként a központ egy évtizeden belül a XVIII. századiaknál sokkal régebbi, XV-XVII. századi nyomtatványok tömegére tett szert és vált patinás intézménnyé ezen a téren is.

Az 1904-ben megnyílt gyűjtemény még alig hasonlít a maihoz. Létesítését a fővárosi törvényhatóság 1903 januárban hozott határozata mondta ki. Feladatköréről a statisztikai, köz-

gazgatási és Budapest történeti irodalom gyűjtését írta elő, azzal, hogy a könyvtár elsősorban a városi tisztviselők munkáját, ezen túlmenően az érdeklődő nagyközönséget is szolgálja.

Nem a fővárosi törvényhatóságon mulott, hogy rövidesen megváltozott a könyvtár arculata. Ebben elhatározó szerepe volt annak a véletlennek, hogy az új intézményhez szervezett könyvtárosi állásra Szabó Ervint nevezték ki, a Fővárosi Levéltár vezetője/ alkalmazták. Szabó Ervin aki a megelőző években a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara könyvtárát szervezte újjá, pontosan tudta, hogy egy nagyváros nem érheti be egyszerű hivatali szakkönyvtár felállításával. Alaposan ismerte a legfejlettebb kapitalista országok Anglia és az USA városi könyvtári viszonyait és rövidesen belső hivatali előterjesztéseiben, majd cikkekben és tanulmányokban sürgette: a magyar főváros is teremtsen meg a lakosság legszélesebb rétegeit szolgáló, tudományos és közművelődési gyűjtemények hálózatából álló nyilvános közkönyvtárát.

Az első közművelődési fiókok létesítésére azonban még kerekén 10 esztendeig kellett várnia, de ugyyszólván hivatalba lépése másnapjától lehetősége nyílt arra, hogy a reá bízott tudományos gyűjtemény jellegét újjáalakítsa és azt meghatározott irányban továbbfejlessze. Szabó Ervin igyekezett összeegyeztetni a városi hatóság előírásait a mindennapi élet követeléseivel. A könyvtár szervezeti szabályzatának megfelelően valóban hatékonyan fejlesztette a közigazgatási, statisztikai, és Budapest-történeti állományrészeket, kiselejtezte a reá bízott félszáz ezer kötetből az elavult darabokat, ugyanakkor azonban figyelembe vette, hogy a közigazgatási- és statisztikai anyaghoz szorosan kapcsolódó egyéb társadalomtudományi disz-

ciplinák iránt rohamosan megnövekedett a közönség érdeklődése és élve a kijelölt gyűjtőkör lehetőségével intenzíven kezdte beszerezni a kor szociológiai, szociálpolitikai, közgazdasági, demográfiai, stb. irodalmát is a lehetőségek szerint a múlt századig visszamenően pótolva a hiányokat. Tette ezt annál szívesebben, hiszen ő maga egyik vezéregyénisége volt a századelő szociológiai mozgalmának, egy ideig alelnöke a Társadalomtudományi Társaságnak, aki tanulmányok hosszú sorát adta közre e területen magyarul és külföldi folyóiratokban is.

A gyűjtőkör kiterjesztését azonban csak a megnyitás után 4-5 esztendővel kezdte szorgalmazni, először A Fővárosi Könyvtár Értesítője hasábjain, majd hivatalos beadványokban és tanulmányokban is. Egyik fő érve volt, hogy az 1904-ben örökölt gyűjtemények, különösen a Statisztikai Hivataltól örökölt kitűnő anyag már eleve predestinálta a könyvtárat erre a feladatkörre. Rámutatott arra is, hogy a mai könyvtermelés mellett "az anyagi erők szétforgácsolásához" vezetne, ha a könyvtár nem határolja körül gyűjtőkörét. Végül a legnyomósabb érvként emelte ki, hogy a társadalomtudományok, ezen belül a szociológia gondozását egyetlen más könyvtár sem vállalta el.

A Központ már 1907-től kinyomtatott Gyarapodási Jegyzékei is tanúsítják, hogy Szabó Ervin és 1909-1910-től már a könyvtárban dolgozó lelkes, hozzáértő munkatársai, Kóhalmi Béla, Dienes László, Braun Róbert, Madzsar József és a többiek a társadalomtudományi gyűjtőkör ápolása mellett hasonló gondot fordítottak a Budapest-történeti állomány gyarapítására.

Ha ma azt mondhatjuk, hogy a központ szociológiai és várostörténeti gyűjteménye tekintetében világszinvonalon áll, úgy azt is hozzá-

tehetjük, hogy ez elsősorban Szabó Ervin és munkatársai a század elején kifejtett céltudatos alapozó munkájának köszönhető.

Közel egy évtizednek kellett leperegnie a központ 1904-es alapítása után, amíg cikkek, tanulmányok, széleskörű szakmai viták és a főváros törvényhatóságában bekövetkezett nézetváltozás eredményeként 1913 decemberétől 1914

juniusáig megnyithatták a Főváros, egyszerűs mind az ország első öt korszerű könyvtárfiókját, az angol-amerikai public library típusu és a Walter Hoffmann-által szervezett drezdai, majd lipcsei közművelődési könyvtárak legjobb eredményeit felhasználva. Ezzel vetették meg a ma már 115 egységből álló kerületi könyvtárhálózat alapját.

R. L.

A ZENE SZOLGÁLATÁBAN

Tízéves a Zenei Könyvtár

II. rész

"... up to date!..."

Hans Vetterlein

A Berliner Zentralbibliothek zenei gyűjteményének vezetője fejezte ki örömteli meglepetését a fenti - "naprakész!" - felkiáltással, amikor a legfrissebben publikált irodalmat a polcokon találta.

Nem kell szakmabelinek lenni ahhoz, hogy felmérhető legyen: ez az "up to date-állapot", a kurrencia nyújtotta frissesség az állományban és a szolgáltatásokban nem egyetlen tigrisugrás, hanem abbagyhatatlan, összetett, permanens folyamat eredménye - és itt minden tény már könyvtártörténet, egy évtizednyi áldozatos munka története. Ami ebből - itt és most - kiemelhető, olyan, mint a filmkockák felgyorsított pergetése. Ugyanakkor önmagáért beszél, és a dokumentáris rövideget, szűkszavuságot kívánja: a szerzeményezést, katalógizálást, számozást, napi 5 óra nyitva tartást, a tájékoztató munkát, a széleskörű propagandatevékenységet, a kiadványok szerkesztésének munkáját 6 évig

három, majd négy könyvtáros látta el. Ők, a "Zenei-család" tagjai: Szalai Ági, Jámbor Mari 20-20 éve, Krémer Juli 13 éve nemcsak a FSZEK-nek, hanem a Zenei Könyvtárnak is "öreg" törzsgárdistái. Ebbe a nagy kohéziót mutató együttesbe olvadt bele dr. Novák Tamásné 1 éve és raktárkezelőként Augusztányi Dánielné, a kedves Erzsike.

Az alapozó időszakot követően a könyvtár igen hamar bekapcsolódott a hazai zenei közélet vérkeringésébe. Az ide kötődő imponálóan erős szálak felfejtése során kiderült, hogy az ország szinte minden számottevő muzsikusi intézményének, szervezetének, sajtóorgánumának nevét megtaláljuk, mint társpartnert a rokontörekvésekben. Ezek a könyvtárra nézve termékeny és jó hatásfoku kapcsolatok

- az OSZK Zeneműtárával, az MTA Zenetudományi Intézete, a Zeneművészeti Főiskola és a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola könyvtárával,
- az Operaházzal, az Országos Filharmóniával,
- a Magyar Zeneművészek Szövetségével,
- a kerületi zeneiskolákkal,

- a TIT zenei előadóival,
- minden zenei folyóirattal,
- a Rádió Uj Zenei Ujság- és a TV Zenei Figyelő rovatával.

Ide kívánczónak érzem a zenei könyvtárosképzés gondjában, munkájában való aktív részvételt is. 1972-ben a KMK másfél éves továbbképző tanfolyamot indított a már működő és a létesítendő fonotékák munkatársai számára, ahol Szalai Ágnes az olvasószolgálat és tájékoztató munka, illetve a zenei szakirodalomismeret tantárgyak előadója volt. 38 hallgatója közül legtöbbjüket ma is baráti, eleven kapcsolat köti könyvtárhoz és vezetőjéhez.

x

"...Érdeklődési körömet figyelemmel kísérik és munkámat azzal segítik, hogy figyelmemet felhívják a szakterülettel kapcsolatos új szerzeményekre... munkatársai egyben annak, aki dolgozni akar és szeret..."

Pernye András"

Zeneország, nagy a te birodalmaid - sugallják Pernye Andrásnak a figyelemfelkeltést, tájékoztatást köszönő, méltányoló sorai. Az eligazodni segitést szolgálja a katalóguson kívül a feltárás másik jól bevált módja, a kiadványszerkesztés munkája.

A Zenei Könyvtár törzskiadványa az a gyarapodási jegyzék, amelyet két évenként állít össze belső állománykontrollnak és tájékoztatásul: A Zenei Gyűjtemény újabb szerzeményeiből eddig 5 kötet jelent meg - népszerű és igen hasznos kiadvány.

A muzsikán tuli világ iránti tiszteletadást jelenti az a két összeállítás, amely nevezetes történelmi dátumokhoz kapcsolódva jelent meg. 1967-ben, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára készült bibliográfia

Szovjet zeneszerzők művei a FSZEK Zenei Gyűjteményében címen. És a másik: a Szovjetunió Kommunista Pártja 23. kongresszusa tiszteletére a Szovjet zene című kiadvány, amely válogatást ad a Zenei Könyvtár anyagában feltehető, a témát feldolgozó könyvekből, tanulmányokból és cikkekből.

A könyvtár tízéves működését reprezentáló, a jubileumra készült ünnepi termék a "Válogatás a Zenei Gyűjtemény anyagából". /Erről lásd Klinda Mária cikkét a KH május-juniusi számában./

Külön műfajt képviselnek azok a kiadványok, amelyek két nevezetes előadássorozathoz kapcsolódva jelentek meg, növelve a rendezvény rangját és népszerűségét. A Schönberg, Berg és Webern művészetét bemutató füzetek a Modern zene barátainak köre című, felnőtteknek indított sorozathoz kapcsolódtak. Ugyanigy a "Harmincasok. Beszélgetések magyar zeneszerzőkkel" címen a Zeneműkiadó által megjelentetett interjú-kötet Földes Imre tollából 1969-ben.

Ez a kiadvány zenei szakirodalmi vetülete annak a 10 előadásból álló programsorozatnak, amelyet a neves zenetörténész személye is fémjelez. A "Századunk zenei kifejezőeszközeiről" tartott előadásait élő zene- és hangfelvételek illusztrálták. A fiatal magyar zeneszerzőkkel /Bozay Attilával, Durkó Zsolttal stb./ folytatott beszélgetéseit magnószalagokra rögzítették - később ez az anyag erősen bővítve, műjegyzékekkel kiegészítve került az interjú-kötetbe.

A Collegium Musicum tanulóifjúságnak szánt előadásfüzérhez készültek a barokról és a bécsi klasszikusokról összeállított irodalomjegyzékek. A félévenként kiadott bérleteket a vizuális fantáziát megmozgató, korabeli kottakézirat képe díszíti, visszaadva a tárgyalt zenetörténelmi korszak atmoszféráját, hangulattipu-

sát, zenei karakterét. Kommentár nélkül: a kitűnő, sok hallgatót bevonó rendezvényeket helyhiány miatt meg kellett szüntetni.

x

Az indulásnál meghatározott és a kezdetektől végigvitt cél ma is változatlan: olyan gyűjtemény kialakítása, amely egyképpen szolgálja a zene hivatásos művelőit és amatőr barátait, lehetőséget ad a rendszeres, magasszintű zenei önképzésre. Új feladatok, tervek és reménykedések épülnek rá: a modern zenei gyűjtemény fogalmába és szolgáltatásaiba a hangzóanyagok gyűjtése, feltárása, kölcsönzése, a hanglemeztár is beletartozna. Most még csak feltételes módon beszélhetünk, konokul ismételve azt a meggyőződést, hogy ha van valahol feszültség a korlátozott lehetőségek és a végzett munka magas szintje között, erre talán ez a könyvtár az egyik legjobb példa.

Jó, hogy figyelmeztetnek az évfordulók, amikor illik megállni, összegezni, visszanézni úgy, hogy a multat vizsgáló tekintet már a jövőt is befogja. Vajon mit írhatunk majd egy újabb évtized elteltével a Zenei Könyvtárról, azontul, hogy a cím és a végszó között a tartalmi lényeg változatlan lesz akkor is: a zene szolgálatában.

Egy könyvtár akkor tölti be igazán hivatását, ha szűkebb feladatán túl szellemi központtá is tud válni és valamit kisugározni abból a kulturális kincsből, amely a polcain felhalmozódik. A Zenei Könyvtár tízéves működésében ez a fluidum-teremtő képesség a legszebb eredmény.

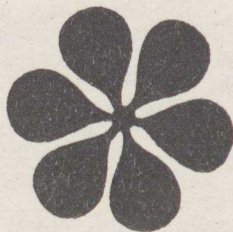
A zenére mindig úgy gondoltam, mint olyan műfajra, amely minden más művészeti ágánál mélyebben jellemezheti az embert, mert a muzsika nyelvén követni tudja a szavakon túli legbensőbb világa felé. Láttatásmódja, de még inkább kifejezőeszközei, közlési lehetőségeinek áttételeessége miatt úgy hittem, hogy a zene emberei, a muzsika állandó bűvöletében élők világa befelé fordulabb, zártabb, mint a miénk.

Igy én, a muzsikának inkább ösztönös, mint képzett élvezője valami misztikus közeget képzeltem "civilségem" és a zenei könyvtárosok közé, amin nem tudok átlépni, ha majd meglátogatom őket. És amikor az első öt perc után otthon éreztem magam, nem tudtam, hogy később rá fogok jönni a titokra, amit a Vendégkönyv óvatosan idézgetett beírásaiból csak gyanítottam, leszedegetve róluk az udvariasságnak-bóknak vélt mondatindákat. Egy anonim naplószöveg szerint "ez a könyvtár olyan otthona minden zenebarátnak, ahová visszavágyik."

Miért?

Mert a művészetben élő individuum és kifelé forduló népművelő-szervező-agitátor közművelődési könyvtáros erényeit sikerül - úgy hiszem - magatartásban, szemléletben, munkában összeötvözniük Szalai Ágiéknak.

ZIMA ISTVÁNNÉ

A KÖZPONT OLVASÓSZOLGÁLATA MA

Sajátosan nehéz feladat osztályunk munkáját, feladatait, problémáit röviden summázni. Azét az osztályét, ahol a munkatársak száma megközelíti a 30-at, amely osztály az évek során a statisztikák tanúsága szerint teljes hálózatunk olvasótáborának mintegy 6-8%-át elégíti ki, az összes kiadott könyvek 5-6%-át adja egy rétegződésében igen heterogén közönség kezébe. Heterogén alatt azt értjük, hogy az olvasók skálája a komolyabb érdeklődésű középiskolás diáktól a tudományos kutatóig, a riportertől a nyugdíjas nagyközönségig terjed. Központunk mindenkit hagyományos magasszintű közművelődési jellegének megfelelően maximálisan törekszik kielégíteni.

Mert a magasszintű közművelődési jelleg egyrésztől hagyomány, a jövőbe tekintve pedig - gondolunk itt az új épület napirenden lévő tervezési problémáira - sürgető követelmény.

	1971	1972	1973	1974 ^x
Beiratkozott olvasók	12.300	12.800	12.500	98%
Helyben olvasók és kölcsönzők száma	87.000	88.000	82.000	-
Használt könyvtári egységek	255.000	252.000	256.000	96%

x időarányos teljesítés

A számok, mint általában az országos statisztikák is bizonyos telítettséget jeleznek. Éppen azért idéztük fel 4 év adatait, mert azokból nyilvánvaló, hogy adataink egy bizonyos, egyébként elég magas szint körül mozognak kisebb-nagyobb eltéréssel.

E megfontolásból, mely teljesen egybevág a közművelődési párthatározat szellemével és igényeivel, olvasószolgálatunk nagyobb nyitottságára, a különböző igények mind jobb és teljesebb kielégítésére törekszünk.

Meggyőződésünk, hogy a Szociológiai Dokumentációs Osztály megalakulásával megteremtődtek a személyzeti és szervezeti feltételei annak, hogy mind a társadalomtudományi, speciálisan szociológiai tudományos feladatoknak, mind a közművelődési feladatoknak magasabb szinten felelhessen meg központi könyvtárunk.

Forgalmi adatok

Senkit sem szeretnénk számokkal hosszasan terhelni, mégis munkánk alapvető néhány számadatát ismertetnünk kell. /Csak az olvasószolgálat!/
-

Anélkül, hogy részletkérdésekbe belemennék, meg kell jegyezni, hogy az utóbbi években a kölcsönzött kötetek száma enyhe csökkenést mutatott. Éppen olvasótermeink intenzívebb használata volt az a tényező, amely ezt a csökkenést a maga dinamikusabb fejlődésével

semlegesítette, sőt az összes dokumentumok számában némi emelkedést is hozott. E folyamat teljesen érthető, ha a hálózatunk és a budapesti nagykönyvtárak olvasótermi helyzetét figyelembe vesszük.

Igen örvendetes az is, hogy általános tapasztalatunk szerint az olvasás minősége lényeges javulást mutat olvasótermeinkben. /különösen vonatkozik ez a folyóiratolvasóra./

Visszatérve arra, hogy a főbb számok azonos szinten mozognak évek óta, az a véleményünk, hogy e téren javulást a könyvtár állományának színesebbé tételével, több példány beszerzésével érhetnénk el. Ez további olvasórétegeket vonzana. A feltétel ehhez több polcfolyóméter és több pénz volna - ez azonban nem áll rendelkezésünkre.

Személyzeti helyzet, munkahelyi légkör

Alapvető törekvésünk volt az elmúlt esztendő során, hogy munkatársainkkal a munkaterületüket megszerettelve az elérhető legnagyobb stabilitásra törekedjünk.

Egyik régi munkatársunk úgy fogalmazta "szeretünk bejönni a könyvtárba, mert itt jól érezzük magunkat". E mondás mögött a munkahelyi légkör egyik legalapvetőbb követelménye fogalmazódik meg. És ha 30 ember munkájában ez a követelmény nem is érvényesülhet mindig surlódásmentesen - mégis igen lényeges, ha nem a lényegesebb eredményünk az, hogy az osztály munkahelyi légkörét jónak tarthatjuk. Ebben valamennyi dolgozó segített.

Az előbbieket bizonyítéka, hogy véleményünk szerint az évek óta panaszolt fluktuációs tendencia megállt és reméljük ez továbbra is így lesz.

A kieső SZTK napok száma 1973-ban az

osztályon 587 nap, 1974 I. félévben 710 nap! Az 1973-ban 2 munkaerő teljes kiesését 1974-ben pedig 4 és fél ember állandó kiesését jelenti.

Az összesített adatok tanúsága minket is meglepett. /Pedig hol vannak még a szabadságolások./

A szolgálatot a nagy forgalom esetén is fenn kell tartani, ez pedig nagy terhet ró az ittmaradottakra. Különös nehézség ilyen esetben, hogy minden javulás ellenére sok a gyakorlatlan kollega. Addig amíg a kezdő könyvtáros minden munkafázist tudatosan végez, amíg betanul, az a központi könyvtár esetében évekbe telik. A kerületi könyvtári munkához viszonyítva bonyolultabb a katalógusrendszer, a zárt raktár miatt könyv-anyagunk áttekinthetetlen, sok az idegen nyelvű szakkönyv. Ez az oka a hosszabb betanulási időnek. Így válik más oldalról érthetővé, miért alapvető követelmény nálunk is a stabilitás.

Nos a beilleszkedés, a betanulás idejét minden lehetséges eszközzel csökkenteni törekszünk. Egyik eszközünk erre az alapképzés: a könyvtár rendszerének, katalógusainak, a kézikönyvtárnak, a kapcsolódó osztályok munkájának megismertetése. A múlt évben megtartott ilyen sorozatunkat az idén megismételjük. Erre szeretettel várjuk a többi osztályok új munkatársait is, mert meggyőződésünk, hogy hasznos és nélkülözhetetlen áttekintést nyernek a központi könyvtárról.

Ezenkívül egyes állománytestek tematikus megismertetése, a reference könyvek bemutatása /hasonlóan a kerületi könyvtárakban folyó könyvismertetésekhez/ egészíti ki saját osztályunk továbbképzési rendszerét.

A jobb munkaszervezés alapvető feltétele -

a munkaköri leírások - elkészültek. Figyelémmel voltunk a kvalifikált és kvalifikálatlan munka elhatárolására. /E tárgykörben egy szakdolgozat elkészültét is szorgalmazzuk./

A továbbiakban szükséges az ügyrend korszerűsítése is. Ez a munka jó ütemben halad. Az idén a munkatársak rendelkezésére bocsátjuk kísérleti jelleggel. Az esetleg kimaradt munkafázisokat pótolva, a meglévőket javítva, jövőre végleges formába szeretnénk önteni.

Fiatal munkatársainkkal fokozott gonddal foglalkozunk. A fiatal kollégákkal való egyéni és csoportos foglalkozások során arra törekszünk, hogy munkájukban perspektívát lássanak. Ez a perspektíva akár a központ, akár az egész FSZEK távlati fejlesztését tekintjük, reális. Az az érzésünk, hogy a mi fiataljaink ennek mind jobban és jobban tudatában vannak.

A szerdai zárva tartással, a reggel 8 órás munkakézdéssel, a szükséges belső munka, az adminisztratív rend és fegyelem alapvető feltételei teremődtek meg. Mivel könyvtárunkban ez igen fontos, most minden területen meg lehet és meg kell követelni a naprakész munkát.

Nem azzal az igénnyel vetnék fel itt egy kérdést, mintha azt remélném a közeljövőben realizálni lehetne. Mégis utalnom kell egy évtizedekkel előbb már bevált gyakorlatra, hogy t.i. azelőtt egy központba bekerülő munkatárs már több-kevesebb ideig dolgozott kerületi könyvtárban. Egy kerületi könyvtárban dolgozó kolléga hozzánk kerülve, szinte 2 hét leforgása alatt teljes értékű munkatárssá válhatott. Ebből szűrjük le gyakorlati tapasztalatként, hogy központunk specializálódott, differenciált munkakörülményeit nézve, milyen óriási jelentősége van a "fiókos" munka során szerzett teljes áttekintésnek, sokoldalú tapasztalatnak. Nagyon hasznos lenne, ha ilyen tekintetben egyszer

megvalósíthatnánk azt, hogy központi munkatársaink a hálózatból verbuválódnának. Hiszen ezt a hálózatot egységes egészként szemléljük.

Ugyanakkor pontosan tudjuk, hogy ez egyenlőre csak jámbor óhaj részünkről, hiszen ismerjük, a hálózat ugyszintén nehéz személyzeti helyzetét.

Tervfeladatok teljesítése

Csak néhány kiemelt feladatot említek meg. Tartalmi munka: az elmúlt évek folyamán sikerült lényeges lépéseket előre tenni a propaganda tevékenységet illetően. Könyvtárunk könyvállománya nagymértékben alkalmas arra, hogy a társadalmi és politikai eseményeket, évfordulókat rugalmasabban szolgálja.

A kis kiállítások és a válogatópolc eszközeivel mi is törekszünk erre. Tudjuk, hogy ezzel nem fedeztünk fel újat, hisz ilyen tevékenységet minden kerületi könyvtár végez, csak profilunknak megfelelően mi is hozzájárulunk ehhez a törekvéshez.

Ily módon az idén már 11 kis kiállítást készítettünk. Kiemelek ebből néhányat, hogy jellegetek érzékeltessem.

- Dien Bien Phu 25 éves évfordulója
- Kant
- Marconi
- Pavlov
- Kőhalmi Béla

Fontos, hogy az ilyen nagy olvasótáborral rendelkező olvasószolgálat munkáját tudatosan végezze. Egy erre irányuló megfontolt és átgondolt igényvizsgálat 1974-ben megkezdődik. Tárgyi feltételek dolgában kétségkívül a kért és tervezett "föltömör" raktározás folytatása a legfontosabb. És itt dramatizálnom kell! A raktárban mindössze 3 és fél utca áll rendelkezésünkre ma, vagyis legkésőbb január-februárban a központi raktár betelik. Halaszthatatlan most már utánanézni mikor és hogyan tu-

dunk továbbhaladni. A statikai felméréseket el kell készíteni, a munkát meg kell rendelni.

A kért gyorsmásoló berendezés és kardex-szekrény ügye jól áll, arra belátható időn belül számíthatunk.

Az olvasószolgálat helyiségeinek rendbehozatalában örvendetesen sok történt /festés, tapétázás, szönyegezés, butorozás, villanszerelés, stb./ Jövőre marad a lépcsőház, a szak-katalógus-terem rendbehozatala, a folyóiratvasóterem tisztítása a kért katalógusszekrények legyárttatása.

Az egyes csoportok munkája.

A kölcsönző munkájával kezdeném, nemcsak azért, mert a kölcsönző a könyvtár arca, itt találkozik a könyvtárral az olvasó először, hanem azért is, mert körülményei talán a legnehezebbek. Minden az osztályra kerülő új munkatárs itt kezdi munkáját, így minden személyzeti probléma is itt csapódik le elsősorban. Munkájuk viszonylag legnagyobb hányada adminisztratív jellegű. A legfárasztóbb munkaterület az övék.

A kölcsönzött kötetek néhány adata:

1971	1972	1973
79.000	77.000	75.000

Ezt a csökkenést, mint említettük, az olvasótermi forgalom kompenzálta.

Noha a kölcsönzőben is nagy a jelentősége a nyelvismeretnek a könyvek felismerésében és komoly, értelmes, precíz munkaerőkre van szükségünk, akik képesek arra, hogy felismerjék a könyvek régi voltát és így őrizzék pótolhatatlan értékeinket, mégis úgy véljük, hogy e csoportban 3-4 főiskolai, egyetemi végzettségű könyvtáros mellett a többi munkatárs jó, ha középfoku végzettségű vagy könyvtártechnikus. Természetesen mind a középfoku végzettséggel

rendelkezők, mind a technikusok tudásuk, képzettségük gyarapítására törekszenek majd, végsősoron azonban ezzel is a könyvtár nyer. Legfeljebb betanítási gondjaink kezdődnek előlőről, de ezt összkönyvtári érdekből szívesen vállaljuk.

Törekszünk, hogy a sok feladat elvégzése mellett tartalmi munkát is kapjanak a kölcsönző munkatársai. Ezért alapvetően az ő feladatuk a kis kiállítások, tematikus válogatások összeállítása, a válogatópolic gondozása.

Tájékoztató

A referenz könyvtáros életrésztében, írásban, telefonon a legkülönbözőbb szintű és skálájú kérdések igényes megválaszolására törekszik. Az információt igénylő olvasók spektruma nálunk igen széles a tanulmányi versenyfeladatot készítő középiskolástól a "szakdolgozó" egyetemistától a tudományos fokozattal rendelkező egyetemi tanárig, az előadásra készülő párt- vagy szakszervezeti propagandistától az újságíróig. Ugyanilyen széles azonban a hozzánk forduló intézmények köre is a tömegkommunikációs szervektől, más könyvtáraktól, könyvkiadóktól, színházaktól a hazánkban lévő nagykövetségekig, amelyek mind joggal várják el a színvonalas tájékoztatást. Ugyanilyen sokrétű azonban a befutó kérdések jellege is. Ezt a szép és érdekes munkát legjobb lelkiismeretünk szerint törekszünk kielégítően megválaszolni, a szükséges információs forrást rendelkezésre bocsátani, vagy a kérdezőt az illetékes helyhez elvezetni.

A tájékoztatás során igen gyakran meggyőződhetünk arról, hogy katalógusrendszerünk és szerzeményezésünk jónak mondható. Ez nemcsak saját tapasztalatunk, hanem gyakori olvasói vélemény is.

Gyakran tartunk könyvtárismereteket nem csupán iskolai osztályok részére /egyébként az ilyen jellegű csoportos látogatás is számos, csak szeptemberig 11 alkalommal 385 fő volt itt csoportosan/, hanem az egyetemek, főiskolák könyvtárszakos hallgatóit is vendégül látjuk. Pl. ilyen nagy felkészülést igénylő látogatás 3 volt az utóbbi egy évben, legutóbb az orvosi könyvtárosok részére. És folytathatnánk a sort a számos külföldi kolléga szívesen vállalt, de igen időigényes vezetésével.

Olvasótermi csoport

Az olvasóterem olvasói és főleg kötetforgalma dinamikusan fejlődik.

Igen jelentős munkája volt a csoportnak, hogy az irodalmi és művészeti rész könyvanyagát összeállította. Fontos munkáik közül csak a vers-katalógus és a kézikönyvtári katalógus munkáit említeném meg.

A folyóiratosok munkájából azt emelném ki, hogy tapasztalataik alapján az olvasás minősége javulást mutat, a kutatás, a komolyabb, szélesebb körű olvasás javára, a képeslap lapozgatás, a nyugdíjasok olvasgatásának rovására. Ennek igen örülünk.

A gyorsmásoló berendezés a folyóiratcsoport munkáját segítené a legjobban a gyakori jogos igények gyors kielégítésével.

A folyóirat szemlézés meggyorsításában az igazgatóság segítségével jelentős javulást sikerült elérni.

Itt említjük meg az egész osztály folyóiratfigyelő munkáját. 6 munkatárs végzi a magyar-, angol-, orosz-, francia nyelvterület teljes feltérképezésével, a könyvtár gyűjtőkörébe vágó cikkek kijelölését, ugyanakkor segíti a szerzeményező munkáját.

Raktár

Már utaltam a raktár teljes telítettségére. Lényeges javulást sikerült elérni abban, hogy a raktárban csak az arra illetékesek tartózkodjanak. A kifüggesztett aligazgatói rendelkezést szigorúan be kell tartani.

A raktári csoport a legösszeszokottabb csoportunk, munkaintenzitása, munkafegyelmé példás. Az említett villanszerelés, az összes raktári polcokon olyan szennyes állapotot teremtetett, amelyet csak jelentős többletmunka árán tudnak rendbehozni.

Summázásként felsorolnám azokat a területeket, ahol jobb, szivósabb munkával további előrehaladást kell elérnünk.

Ezek: a/ a beiratkozott olvasók létszámában mutatkozó csökkenés megállítása.

b/ Eddiginél jobb propagandamunka.

c/ A munkatársak szakmai színvonalának emelése, speciális feltételeinknek megfelelően.

d/ A munkahelyi légkör, a munkafegyelem további javítása.

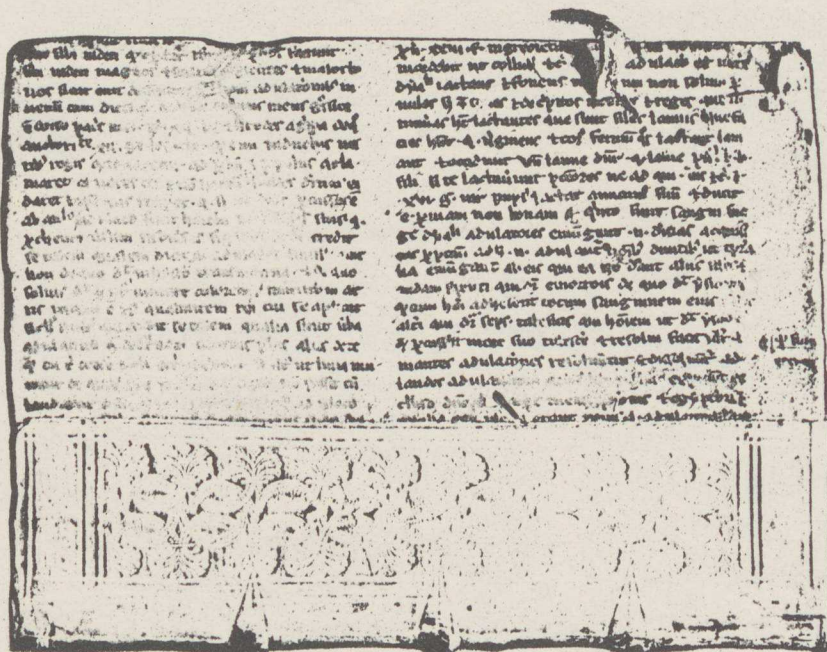
e/ Az egyéni feladatok jobb ösztönzése.

f/ A kölcsönzési adminisztráció ésszerűsítése.

Végezetül: Alapvető célom az volt, hogy az Olvasószolgálat célkitűzéseit, tevékenységét, gondjait felvillantsam, hogy az ott dolgozóknak, a könyvtár "napszámosainak" néha talán szürkébb, de oly fontos munkáját reflektorfénybe állítsam. Elnézést a patétikus szóért - de bizonyára mindenki egyetért velem - megérdemlik megbecsülésünket.

MÁRFFY ISTVÁN

KÖNYVTÁRUNK RITKASÁGAI

Magyarországi Bálint

munkájának

1511-es

velencei kiadása

Elődeink céltudatos szerzeményezési politikával néhány évtized alatt sok olyan XV-XVI. századi nyomtatványt szereztek be a Budapest Gyűjtemény vagy a 09-es ritkaságyűjtemény számára, amelyeket nagyobb könyvtárak is büszkén vallanak magukénak. A nem egyszer egyedi darabnak tekinthető értékeink azonban megfelelő feltárás, illetve raktári és katalógusbeli elkülönítés hiányában "elsüllyednek" egyébként kiváló katalógusrendszerünk minden dokumentumfajtaát egyetlen egységbe foglaló hatalmas anyagában.

Különösen fájdalmasan érint bennünket RMK-anyagunk feltáratlansága. Ennek problémáival egy későbbi cikkben szeretnénk foglalkozni. Most csupán egyetlen feledésbe merült RMK-ra kívánjuk felhívni a figyelmet. Közel negyven éve, hogy könyvtárunk egy svájci vétel útján a B 0941/271 jelzetű nagybecsű hungarikum birtokába jutott, melyet Fraknói Vilmos tanulmánya szerint /M. Könyvszemle 1901. p. 113-125./ s Ballagi Aladár leírása alapján is /Buda és Pest a világirodalomban 1473-1711. Bp.

1925. 133. sz./ addig csupán egyetlen példányban, a római Biblioteca Angelica tulajdonaként ismertek. A mű Magyarországi Bálint pálosrendi szerzetesnek Szent Jeromos nyomán megírt latin nyelvű életrajza Remete Szent Pálról, mely Matthias Milcher budai könyvárus költségén "Vita divi Pauli primi heremitae" címen jelent meg Velencében 1511-ben. A ritka szerzeményről már a beszerzést követő évben, 1936-ban részletes tanulmányt közölt a "Tanulmányok Budapest multjából" 4. kötetében Kelenyi B. Ottó, a Budapest Gyűjtemény akkori munkatársa, "A Buda melletti Szent Lőrinc pálos kolostor történetének első irodalmi forrása" címen. Mint a tanulmány címe mutatja, Kelenyi elsősorban mint a magyarországi pálos irodalom egyik legfontosabb termékét értékeli a művet, mely Remete Szent Pál életének elbeszélésén kívül a kolostor eseményeinek egykoru adatait, a szent földi maradványaihoz fűződő csodák leírását is tartalmazza.

A Hadnagy Bálint, frater Valentinus, Valentinus de Hungaria, Valentinus Ungarus neve-

ken is ismert humanista műveltségű pálos szerzetes könyvének vallomása szerint 1490-ben az akkor mintegy kétszáz éves budaszentlőrinci kolostorban élt, majd 1507-ben ugyanitt hitszónok volt. Kiadványát fametszetek díszítik, ezek többsége a szent életének eseményeihez fűződik. A kötet végén István generális felhívását olvashatjuk, aki figyelmezteti rendtársait, hogy a Remete Szent Pál életéről szóló munkák közül csak azokat vásárolják, melyeket Matthias Milcher budai könyvárus nyomtattatott.

A mű részletes tartalmi ismertetésén kívül Ke-lényi a kiadvány könyvészeti értékelésével is foglalkozik, utal Fraknoi cikkére s az addig feltételezett 1507-es krakkói magyar nyelvű kiadással kapcsolatban megjegyzi, hogy mivel a kiadványból kitűnőleg szerzőnk 1507. nov. 18-án fejezte be művét, az nehezen jelenhetett meg még abban az évben Krakkóban. Más megjegyző érvek alapján is kétségbe vonja a korábbi kiadás meglétét. A kérdés azóta tisztázottnak tekinthető: a Régi Magyarországi Nyomtatványok /Bp. 1971./ függelékében /App.5./ közölt adatok alapján ma már bizonyos, hogy az RMK III. 146. alatt közölt latin című, de magyar nyelvű feltételezett kiadás nem létezett. (Sajnos, a Magyar Irodalmi Lexikon "Magyarországi Bálint" címszó alatt kritikátlanul hivatkozik e kiadásra.)

Mint magyar szerző külföldön nem magyar nyelven megjelent munkája, a latin nyelvű kiadás az RMK 3. kötetébe tartozik, de Szabó Károly nem ismerte. Példányunk azonban helyszám szerint is nyilvántartva szerepel a Széchényi Könyvtár RMK-részlegének RMK-példányában kéziratos betétlapon a 176/a szám alatt. Az OSZK egy xerox másolattal rendelkezik a nyomtatványról, melyet feltehetőleg a miénkről

készítettek, mivel több magyarországi példányról ők sem tudnak, sőt külföldön is csupán a már említett egyetlen római példányt tartják számon.

Szivesen vettük volna, ha ritkaságunk leírását az RMNY-ben is viszontlátjuk, azon az alapon, hogy az külföldön részben magyar nyelven megjelent mű. Ugyanis példányunkban a 4. levél után kötött egészoldalas táblaképen - melyen a páncélos lovag fenyegető alakjában feltehetőleg a szerző tiltakozik művének elrontása ellen /"Ne corrupas laborem meum"/ - "Hadnagy balint" aláírás olvasható. Lehetséges azonban, hogy e két magyar szó alapján a kiadvány még nem sorolható az RMNY anyagába, hiszen tudva, hogy példányunkat nyilvántartják, nem feltételezhetjük a kitűnő szerkesztőkről, hogy e kiadást véletlenül hagyták volna ki a kötetből. Sajnálattalunkat mégis indokoltnak

érezzük, annál is inkább, mert az ugyancsak szórványosan magyar szavakat - hónapok neveit - tartalmazó, RMNY 42. alatt leírt velencei kiadású 1540-es pálosrendi breviárium lelőhelyjegyzékében sem szerepel könyvtárunk, holott ez a mű is megvan Budapest-gyűjteményünk anyagában a B 0941/151 jelzet alatt, több más, hasonlóan kimaradt XVI. századi RMK-példánnyal együtt. E hiányért azonban csak magunkat tehetjük felelőssé, mivel RMK-anyagunkról semmilyen kimutatással nem tudunk szolgálni a hozzánk forduló szerkesztőknek.

Példányunk jó állapotban lévő, teljes példány. Margóját még a XVI. századi könyvkötő vághatta körül. Különös figyelmet érdemel a kissé szuette kötéstábla, mely mindkét táblán

a kiadványnál jóval korábbi - talán 1400 körüli - pergamen kódexlap, kéthasábos latin szöveggel, rubrumjelekkel s néhány kisméretű piros és kék iniciáléval díszítve. A gerinc széles, valószínűleg XVI. századi préselt fehér marhabőr.

A beszerzés körülményeiről csupán annyit sikerült megállapítanunk a régi un. B-nyilván tartó karton alapján, hogy a kötetet Zürichből vásároltuk 1935 januárjában 1000 svájci frankért. A könyvben hátul Gilhofer-Ranschburg, 1230.-P. s az 1000 frank van ceruzával bejegyezve. Az értékes kiadványt s kötését újabb feldolgozása óta flannellel bélelt karton tokban őrizzük.

KLINDA MÁRIA

Primi beremite:

3

Per nos secundas in ora
tione exegit tenebras: et
sub dubia adhuc luce: nō loqe
intuet lupaz sitis ardoribꝰ an
belantē: ad radices mōtis irre
pe. Quam secutus oculis et in
tra speluncas cū fera abisset ac
cedens: cepit introspicere nihil
curiositate proficiēte: tenebris

arcentibus visum. Verū: vt scriptura ait: perfecta dilectio foras mit
tit timores: suspensio gradu et anhelitu tēperato: callidus exploratoz
igressus ac paulatim progrediens septiusqꝰ subsistēs sonū aure capta
bat. Tandē per cece noctis honorem procul lumē intuitus: dum aus
dius properat: offenso pede lapidem in strepitum concitabat. Post
cuius sonitū beatus Paulus hostiū qđ patebat occultens: fera ob
firmavit. Tunc vō Antonius pre foribus corruens: vsqꝰ ad sextam
et eo amplius horam aditus precabatur: dicens. Quis sum: vnde et cur
venerim nosti. Scio me nō mereri conspectum tuum: tamen nisi vide
ro: non recedam. Qui bestias suscipis: boies cur repellis? Quē hui et
inuēni: pulso vt aperiat mibi. Qđ si nō ipetro. Hic moriar ante po
stes tuos: certe sepelies vel cadaver meū. Talia p̄stabat memorans:
fixusqꝰ manebat. Atqꝰ huic responsum paucis ita reddidit. Heros.
Nemo sic petit vt mineat. Nemo cū lachrymis calūniā facit: et minaris
si nō recipiam cū moriturus adueneris. Sic arridēs patefecit ingres
sum. Quo aperto: dum in mutuos miscens amplexus: pp̄tius se salu
rauerē noibus: gr̄e dño in cōmuni referunt. **Cap. VI.**

Q post secundum oscu
lum: residēs Paulus cū
Antoio: ita exorsus ē. En quē
tanto labore quesisti: purribus
senectute membris operit incul
tra canicies. En vides hominē
pulverem mox futurū. Vex qz
charitas oia sustinet: narra mī
bi qđo quomodo sese hominum
genus habeat: an in antiqꝰ vr̄tibꝰ noua recta cōsurgāt quo mundus
regat̄ iperto: an sup̄sint aliqꝰ qui demonū errore decipiant. Inter has

Primi de remite:

4

mibi peccatori: qui falsum monachi nomen fero. Eldi belyam et Jo
annem in deserto: et vere in paradiso Paulum vidit. Ac sic ore com
presso: et manu verberans pectus: a cellula pallium prorulit. Rogan
tibusqꝰ discipulis vt plenus quid naz esset rei exponeret: ait. Tēpus
loquendi et tempus tacēdi. Tunc egressus foras: et nec modicū quē
dem cibi sumens: per viam qua venerat: regrediebatur. Illuz sciciens il
lum videre desiderans illū oculis ac mente cōplectens: timebat enis
qđ euenit: ne se absente debitu xp̄o spiritū redderet. **Cap. VII.**

O Et iam dies illuxisset alia et trium
horaz spacio iter remaneret: vidit
inter angelozū cateruas: et inter propheta
rū et apostolorū choros: mīneo Paulus ca
dore fulgentem in subline conscendere. Et
statim in faciem procidens sabulum capiti
suo supiacebat: plorans atqꝰ eiulans. Cur
me inquit Paulē dimittis? Tur ab is insa
lutatus: Tam tarde notus: tā cito recedis?
Referebatqꝰ postea beatus Antonius tanta
se velocitate quod reliquū erat vie cucurrisset: vt ad instar auis peruolasset. Nec imme
rito. Nam introgressus speluncam vidit ge
nibus complicatis: erecta ceruice: extensisqꝰ manibus in altum: cor
pus exanime: ac p̄imum et ipse viuere eum credens pariter orabat.
Postqꝰ vero nulla vt solebat suspiria p̄cantis audiuit in flebile oscu
lum tuens: intellexit qđ etiam cadaver sancti viri deum cui omnia vt
uunt: officio gestus precaretur. **Cap. VIII.**

I Situr obuoluto et prola
to foras corpore: psalmis
quoqꝰ ex xp̄iana traditione ca
tatis: contritabat antonius qđ
sarculū quo terraz foderet non
haberet. Fluctuans vario men
sis est et secū multa replicas:
si ad monasteriū reuertat: qua
dridul iter est: si B manea nihil
vltra p̄ficiam. Porlar ergo vt dignum est: et iuxta bellatozū tuum
xp̄e ruens extremus alitū fundā. Talia eo animo volente: ecce leo

Schmitt Jenő Henrik levelei

A közelmúltban idős nyugdíjas kereste föl központunk Szociológiai Osztályát és elmondta, hogy a múlt év végén elhunyt "édesanyja holmi-ja között vaskos csomag levélre, valamint Schmitt Jenő Henrik tucatnyi könyvére, brosuráira és néhány fényképére bukkant. Ugy érzi, miután a Szabó Ervin Könyvtár központja máris jelentős Schmitt-anyaggal rendelkezik, ezek a történetileg talán érdekes dokumentumok jobb helyen lennének nálunk, annál is inkább, mert maga is már jóval tuljár a hetvenen. A beszélgetésből kiderült, hogy látogatónk Jordán Károly édesanyja Schmitt első felesége volt.

Miután láttuk, hogy a dokumentumok értékesek a Központi Antikvárium szakértőivel egyetértésben 2.000 Ft.-ért megvettük.

A magyarországi "ideális anarchizmus" szellemi apostolát Schmitt Jenő Henriket aligha kell bemutatnunk. Nevét ismerik, akik valaha is foglalkoztak a századvég-századelő magyar szociológia-, filozófia-, munkásmozgalom- és irodalomtörténet kérdéseivel. Legújabbán a nemrég elhunyt Sándor Pál 1973-ban megjelent kétkötetes "A magyar filozófia története" című nagy műve első kötetében "Két állam filozófusai" címen terjedelmes fejezetet szentel Schmitt Jenőnek, ahol természetesen a főként filozófia-történeti szerepét méltatta, de Schmitt bennünket elsősorban mint szociológus érdekel. Tud-

juk, hogy neki és leghivebb tanítványainak mindenek előtt Batthyány Ervin grófnak jutott az a szerep, hogy a különböző irányzatokat egyesítő Társadalomtudományi Társaságban az anarchista értelmiségi csoport nézeteit képviseljék. (Érdeemes itt emlékeztetni arra is Batthyány Ervin Schmitt legismertebb zászlóvivője, egyszerismind barátja és mecénása volt Szabó Ervinnek is: a gróf gellérthegyi villájában évekig otthont adott Szabó Ervinnek és édesanyjának, fedezte olaszországi, afrikai stb. gyógykezelésének költségeit, emellett az általa pénzelt "Testvériség" és "Társadalmi Forradalom" című lapokban teret adott Szabó Ervin szindikalista írásainak stb.)

Schmitt egy másik rajongóját, Nagy Sándort, a századelő szecessziós festészete és grafikája legkimagaslóbb képviselőjét, Nagy Sándort ugyancsak a legszorosabb baráti kötelékek fűzték Szabó Ervinhez. Ezt dokumentálja Nagy Sándor 44 Szabó Ervinhez irt levele a Párttörténeti Intézet Archivumában. Az 1901-1908-as levelekből kiderül, hogy Szabó Ervin fokozatosan elhódította Schmitt-től Nagy Sándort, akinek az ürügyén még 1902-ben mondhatott bírálatot a magyar anarchizmusról. Szabó Ervin ugyanis "Kiállítás a Műcsarnokban" címen a Népszava 1902. április 26. és május 3-i számaiban Nagy Sándor képeit művészi szempont-

ból magasra értékelte, de megbírálta a bennük megnyilatkozó Schmitt-féle társadalomszemléletet: "Kövessétek Krisztust! Szeressétek egymást és meglesz a béke a földön..."- idézte Schmitt-et Szabó Ervin és hozzátette: "ez a Tolsztoji hit nem vallása a szocializmusnak. Nem hisszük, hogy harc nélkül, pusztán a szeretet erejével le lehet fegyverezni az emberiség békéjének és boldogságának hatalmas ellenségeit a vagyont, vagy ahogyan mi nevezzük, a tőkét, a kapitalizmust".

Nagy Sándor azonban, bár az elkövetkező időkben szociáldemokrata kiadványoknak (főként a Szabó Ervin szerkesztette Népszava Naptárának, májusi emléklapoknak stb.) lett állandó illusztrátora, akkor még töretlenül kitartott Schmitt mellett. Jellemző azonban, hogy négy-évvvel utóbb 1906-os levelében, már maga sem tudja, hogy az anarchistákhoz, vagy a szocialistákhoz tartozik-e: "Hogy odacsaptok [ti a szocialisták] Schmitt bácsi asztalához, rászolgáltam, de vannak olyanok is, akik Hozzátok /már mint a szociáldemokratákhoz/ csapnak éppen annyi okkal, mert rászolgáltam"- írta Szabó Ervinnek.

Schmitt "pánhumanista", misztikus, vallásos, lényegében zavaros gnosztikus filozófiája, tolsztojanizmusa az eszmék akkori kavargásában szándéka ellenére sokakat tett fogékonnyá a marxizmus befogadására.

Az imént kiragadott mozzanatokkal is szeretettük volna érzékelteni, hogy Schmitt személye figyelmet érdemel a századelő szociológiai mozgalmá története szempontjából. Ezt illusztrálja, hogy a Társadalomtudományi Társaság "A társadalmi fejlődés irányá"-ról tartott 1904-es nagy feltűnést keltő vitájának Szabó Ervin mel-

lett Schmitt volt az egyik főszereplője.

A megvásárolt levelekben követhetjük nyomom Schmitt ideológiája kialakulásának egyes mozzanatait. A leveleket az 1899-ben öngyilkossá lett neves korabeli festőművésznek, Mirkovszky Gázának írta 1889-1897 között. (Mirkovszky festette a debreceni Aranybika, a pesti Baross kávéház freskóit, főként Berlinben működött, ahol többek között Vilmos császár felesége szalonkosijának képeit festette.) A 87 levél és levelezőlap tartalma részben magántermészetű, de életrajzi szempontból itt is érdekes adalékokat tartalmaz. Az írások történeti érdekességű közlései Schmitt-nek az 1890-es években kiadott művei keletkezésébe segítenek bepillantani. Figyelmet érdemel, amit első nagyhatású, előbb Berlinben németül, Die Gottheit Christi címen, majd Budapesten magyarul is megjelent röpirata eszméjének érlelődéséről, a kézirat felolvasásának hatásáról örökölt meg. Számos levelében foglalkozik Tigellinus című 1891-es drámája megírásának és előadásának ügyével. Az egyik legérdekesebb levél, amelyben Mirkovszky kérésére oldalakon át fejti ki véleményét a szocializmusról és az anarchizmusról. Elismeri az előbbinek pozitívumait, és persze messzire fölébe helyezi a maga anarchizmusát. Igen sok utalást találunk a kor ismert magyar és külföldi személyiségeivel, köztük Ibsen-nel való kapcsolatára, valamint üldöztetésére, kényszerű lemondására az Igazságügyi Minisztériumban beöltött könyvtárosi állásáról, végül "Állam Nélkül" című 1897-es lapja alapításának előzményeiről.

Remélhetőleg még alkalom nyílik arra, hogy e sok szempontból hézagpótló, új összefüggések megismeréséhez segítő kéziratokat behatóbban ismertessem.

REMETE LÁSZLÓ

A MEGYEI KÖNYVTÁRIGAZGATÓK ÉRTEKEZLETE

Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, a Zala Megyei Könyvtár, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ rendezésében Zalaegerszeg tartották a megyei könyvtárigazgatók őszi tanácskozását. Az igazgatói értekezletre minden esetben meghívást kap intézetünk is. Ezuttal négyen vettünk részt /Gál Györgyné, Hargitai Nándorné, Sándor Ottóné és jómagam /.

A kétnapos tanácskozás témája volt: az "Irányelvek a 18 éven aluli ifjúság könyvtári ellátásának javítására" c. minisztériumi állásfoglalás megvalósítását szolgáló szakmai feladatok. A referátumot Dr. Arató Ferenc az OPKM főigazgatója tartotta, melyhez több korreferátum kapcsolódott.

Arató elvtárs vázolta azokat a távlati célokat, melyeket az irányelvek, a közoktatási párt-határozat értelmében az oktatáspolitikai távlati terveknek megfelelően tartalmaznak.

Az oktatáspolitikai, pedagógiai célkitűzések közül különösen két alapkövetelményt emelt ki: a tanulók önálló ismeretszerzési készségének kialakítását, a tankönyvön kívüli könyvreépített oktatással, valamint a folyamatos művelődési igény kifejlesztését, az olvasáskulturájuk megalapozásával.

Szó esett az előadásban azokról a konzervatív szemléletből és a tárgyi feltételek hiányából eredő akadályokról is, melyek a pedagógia megújódását jelentő oktatáspolitikai célkitűzések megvalósítását lassítják.

Részletesen foglalkozott az iskolák és a közművelődési könyvtárak kapcsolatával. Hangsúlyozva az iskolai könyvtárak szerepét, fejlesztésük szükségességét, megjelölte a közmű-

velődési könyvtárak helyét a közoktatás rendszerében. Elsősorban az önművelés, illetőleg a folyamatos művelődés szempontjából. Elhangzott a két hálózat - tanácsai és iskolai - fejlesztésének igénye a két hálózat sajátos funkciójának erősítése mellett, valamint az iskolák és a közművelődési könyvtárak szoros együttműködésének fontossága.

Az előadást a gyakorlat oldaláról egészítették ki a kapcsolódó korreferátumok. A Szolnok Megyei Könyvtár pedagógiai szolgálatáról a könyvtár igazgatója, a miskolci iskolák és a városi könyvtár együttműködéséről a városi könyvtár igazgatója, a közösfenntartású könyvtárak tapasztalatairól Egerből Orosz Bertalané adott számot.

A vitában megerősítést nyert az a koncepció, hogy a könyvre épülő iskolai oktatás nem kezelhető el jól felszerelt, kézikönyvtár jellegű iskolai könyvtár nélkül. A területi könyvtárak bármilyen fontos szerepet töltsenek is be az oktatás segítésében, az iskolai könyvtárak szerepét nem vállalhatják át. A közművelődési könyvtáraknak sajátos szerepük van a közoktatásban.

Elhangzott egy sor jó tapasztalat, melyet a könyvtárosok az ifjúság olvasási kulturájának fejlesztéséért, az önálló tájékozódási képesség alakításáért, a folyamatos művelődés biztosításáért végzett lelkes munkájuk során szereztek.

Végezetül ezuton is szeretnénk megköszönni a Megyei Könyvtárnak a kedves fogadtatást, a könyvtárlátogatásokat, s mindent, amivel igyekeztek kellemessé tenni az ott töltött napokat.

KIRÁLY LÁSZLÓNÉ

SZEPTEMBERI ÉVADNYITÓ

Hagyományos munkatervi programmá vált a Hálózati és Módszertani Osztály részéről az "évadnyitó" könyvtárvezetői értekezlet szeptemberben.

A fontos belső információkon túl tájékoztatást kaptunk azokról a feladatokról, amelyeket más intézményekkel, társadalmi szervezetekkel közösen szeretnénk megoldani, felkészülni a nevezetes évfordulókra.

Először Király Lászlóné, osztályvezető ismertette az osztály új szervezeti felépítését. A gyermekkönyvtári szakreferens bázis mellett statisztikai /Weisz Sándorné/, olvasószolgálati /Gál Györgyné/, ifjúsági és propaganda /Sándor Ottóné/ csoportok alakultak.

Státusilag a Fővárosi Tanács Művelődési Osztályához tartozik független szakfelügyelőként Pásztor Etelka. Dobos Piroska heti 14 órában a szakszervezeti könyvtárhálózat és a Szabó Ervin könyvtárak együttes munkáját és feladatait koordinálja.

Továbbiakban egy-egy mondattal utalok az elhangzottakra.

Papp Györgyné elvtársnő, gazdasági igazgató a könyvtárvezetőktől - a főosztály gördülékényebb munkája érdekében - egyes gazdasági és munkaügyi feladatok határidős és pontosabb elvégzését kérte.

Csernák Béláné, a személyzeti vezető beszélt a káder- és személyzeti munka könyvtárvezetőkre háruló feladatairól, a munkatársak minősítéséről, a szakember utánpótlás és továbbtanulás lehetőségeiről. Egy beszédes számadat: az 1974/75-ös tanévben 111 dolgozó tanul

tovább. /ELTE, Marxista egyetem, Debreceni Népművelő-könyvtárszak Tárogató utcai kihelyezett iskolája, a KMK szaktanfolyama/.

A továbbiakban a könyvtárosi szakfeladatok és információk hangzottak el.

Weisz Sándorné az adminisztratív fegyelem és az állományvédelmi törvény betartásáról,

Gál Györgyné az állományfejlesztés során következő feladatairól, a felszabadulásra vonatkozó állomány kiegészítéséről, e munkában hasznosítható segédeszközökről, a Hazafias Népfront külpolitikai vetélkedőjéről és egyéb olvasószolgálati kérdésekről beszélt.

Sándor Ottóné ismertette a felszabadulás 30. évfordulója alkalmából sorra kerülő központi feladatokat. A "Vulgától az Elbáig" c. nagyszabású rejtvény- és olvasópályázatról szólt, amelyet a művelődési körök közreműködésével mutatnak be. A forgatókönyv 1975 elején kiadvány formájában is megjelenik. Tovább folyik a TV röpbibliográfiák és egyes TV-adások hatásvizsgálata. Folyamatos munka az egyes Szakmunkástanuló Intézetekkel kötött szerződések megújítása, illetve megkötése.

Hargitai Nándorné: a gyermekkönyvtárosi teendőkhez adott fontos tanácsokat. Kiemelte az iskolai könyvtárakkal köthető együttműködési szerződések hasznosságát. Ismertette a felszabadulási évforduló rendezvényeihez készülő segédanyagokat, bibliográfiákat. Tájékoztatt arról, hogy "Új kor nyitánya volt" címmel nagyszabású próza és versmondó versenyt szervezünk a Magyar Utőrők Szövetségével közösen. Az évfordulóhoz kapcsolódik a Móra Könyvki-

dó "Ezt olvastam" 10.sz. olvasópályázata is. A gyermekkönyvtárak részt vesznek a pályázat, a könyvtár, valamint a budapesti vetélkedő szervezésében. Tavaszra meghirdette a gyermekkönyvtárak módszertani ötletvásárát.

Az őszi feladatokhoz és a jövő évi munka-

tervek készítéséhez főbb szempontokat, különböző ötleteket kaptunk, biztos vagyok benne, hogy a maga munkaterületén mindenki haszonnal kamatoztatja.

SZAKMÁRI ISTVÁNNÉ

50 éves a 10-es számú kerületi könyvtár

Október 12-én nem mindennapi ünnepség volt a Népköztársaság utja 52-ben működő 10. sz. kerületi könyvtárban: megnyitásának 50. évfordulóját ünnepelték volt és jelenlegi munkatársai, olvasói és az intézet vezetősége. Az ünnepség a nemrégben tatarozott, szép kölcsönzőben zajlott és ez alkalommal jelentette meg a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Sugár Ágnes: A 10-es számú VI. kerületi Szabó Ervin Könyvtár ötven éves története című munkáját.

1924. márciusában a Hunyadi tér 3-ban nyitotta 10. számú fiókkönyvtárát a Fővárosi Könyvtár kb. 4000 kötetes állománnyal. A könyvtár már a megnyitásának pillanatában szűk és szegényes volt. Mindössze 21 órás nyitvatartási idővel, alacsony könyvbeszerzési kerettel - és ennek következtében csekély könyvgyarapodással - igyekezett az egyre növekvő olvasótábor igényeit kielégíteni.

Változást jelentett, amikor a főváros, belátva a könyvtár tarthatatlan helyzetét/ Lieber helyettes polgármester engedélyével, a könyvtár új helyiségbe, az Andrássy ut 52-be költöztetett. Enyvvári Jenő, a könyvtár akkori igazgatója a következőket írja a helyiségről: "A jelenlegi fiók napos, centrális fekvésű,

könnyen megközelíthető, az olvasók igényeinek teljesen megfelelő. Raktárhelyiségei terjeszkedésre bőven elegendők."

1943-ban már több mint 3000 olvasó volt és mindössze két könyvtári tisztviselő próbált helytállni. Ekkor döntött úgy a könyvtár igazgatósága, hogy amíg a személyzeti helyzetet nem tudják megoldani, új olvasót nem irnak be a könyvtárba. Ez ellen az intézkedés ellen tiltakozott a Népszava 1943. januári számában egy panaszos levél, s kéri a szerkesztőséget: "... nyilvánosság útján hívja fel a főváros illetékes ügyosztályát megfelelő intézkedésre. Utóvégre a főváros olvasni kívánó lakosságát nem szabad és nem lehet elűzni attól, hogy megfelelő és jó könyveket olvashasson, amikor a megoldás módja egyszerű: a könyvtári tisztviselők számát kell felemelni."

A könyvtár a háboru éveiben, - még a legszörnyűbb időkben is - folytatta tevékenységét. Az ostrom alatt az olvasóteremben mintegy 25-30 ember talált menedéket. Bár az utcai homlokzat ablakai betörték, a könyvtár helyiségei kisebb mértékben megsérültek, "A fiók könyvállománya nem szenvedett veszteséget. Ez elsősorban a szigorú rendet tartó CZEINER TERÉZ altisztelnőnek volt köszönhető."

- emlékezik vissza az 1947-ben megjelent 1943-46-os összevont Évkönyv. A helyreállítás, a romeltakarítás és a takarítás nehéz munkáját egymaga, minden segítség nélkül végezte. Mint előtte és azóta is annyiszor példát mutatott a könyvtár, a munka- és az emberszeretetről.

A felszabadulást követő első évek nehézségei a könyvtár munkájára is kihatottak. Új tartalmi alapokra kellett helyezni a munkát: az állományt megtisztítani a fasiszta könyvektől, helyt adni a világ- és magyar irodalom haladó műveinek. 1947-50 között ebben a fiókban működött a Szovjet-Osztály, amelynek célja a Szovjetunió megismertetése, népszerűsítése, az orosz nyelv tanulásának elősegítése volt. Ez az állomány lett az alapja - 1950 végén - a Puskin utcában megnyitott Szovjet-Osztálynak.

A könyvtár történetében Sugárné így ír az olvasókról: "Az olvasók összetételében dominál a diákok magas száma. Ezenkívül, nyilván a közelben levő irodalmi kávéházak miatt, sok író, művész is tagja volt a könyvtárnak, pl. Karinthy Ferenc, Szép Ernő, Kodály Zoltán, Kovács Margit, Baló Elemér stb."

1949-ben alakult a gyermekrészleg, amelyből később az 1. sz. önálló gyermekkönyvtár lett. Itt próbálkoztak a hálózatban először, ha kezdetlegesen is a szabadpolc rendszerrel.

A könyvtár munkatársai törekedtek arra, hogy lehetőségeiknek megfelelően eleget tegyenek a szocialista kulturpolitika célkitűzéseinek. Már az 50-es évek elején író-olvasó találkozók, kiállítások, sikeres rendezvények színesítették a könyvtár munkáját.

A könyvtár olvasóinak száma, az állomány és a könyvtár kollektívájával szemben támasztott követelmény egyre nőtt.

Az 1934-ben még "terjeszkedésre bőven elegendő" könyvtárhelyiség egyre szűkebbnek tűnik. 1960-ban a kerület 15 éves távlati fejlesztési tervében javasolták "egy új, a jelenleginél legalább ötször nagyobb alapterületű könyvtár létesítését, ahol megfelelő olvasószobák vannak." Ez ma még csak szép álmom, de a szabadpolcra való áttérés lehetővé tette, hogy a több mint 40 ezer kötetes állomány jól tagolva álljon az átlag 6 ezer beiratkozott olvasó rendelkezésére. Az igényeknek megfelelően a könyvtárnak gazdag idegennyelvű - német, angol, orosz és francia - részlege, gyönyörű művészeti gyűjteménye van.

50 év nagy idő egy intézmény életében. Visszatekintve az elmúlt évekre, Révész elvtárs az ünnepi beszédében jó érzéssel emlékezhetett ennek a könyvtárnak a fejlődésére, s arra, hogy ma már heti 41 órában 8 könyvtáros láthatja el a közel 6000 olvasót. Az ünnepség Hacki Tamás és együttese szép muzsikájával vált még hangulatosabbá. Révész elvtárs a könyvtár kollektíváját megjutalmazta egy rádióval, lemezjátszóval és egy kávéfőzővel, és a régebben itt dolgozók személyi jutalmat is kaptak.

Az ünnepség legmeghatóbb pillanata volt, amikor a 92 éves Czeiner Teréz, aki ma is a könyvtár dolgozója, vette át jutalmát. A 10-es sz. kerületi könyvtár történetéről lehetetlen Teréz néni említése nélkül beszélni. A könyvtár kollektívája a megalakulása óta többször változott, de a könyvtár és a munkaszerepetét mind-mind tőle tanulhattuk.

A könyvtár további jó munkájához ezúton is jó egészséget és sok sikert kívánunk az egész kollektívának.

A VOLGÁTÓL

AZ ELBÁIG

Hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságának kezdeményezésére a Honvédelmi Minisztérium, a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa, a KISZ Budapesti Bizottsága, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése, az Állami Könyvterjesztő Vállalat és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár olvasó- és rejtvény-pályázatot hirdet A Volgától az Elbáig címmel, amely 1974. november 7-én indul és 1975. november 7-ig tart.

A pályázatban szereplő 10 szépirodalmi mű 8 ország: Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Német Demokratikus Köztársaság, Románia, Szovjetunió felszabadulását mutatja be.

A művek a következők:

Andrzejewski, Jerzy: Hamu és gyémánt

Dimov, Dimiter: Dohány

Kant, Hermann: Aula

Karinthy Ferenc: Budapesti tavasz

Lalić, Mihailo: Siralomhegy

Nagy Lajos: Pincenapló

Otčenasek, Jan: Rómeó, Julia és a sötétség

Polevoj, Borisz Ny.: Egy igaz ember

Sadoveanu, Mihail: Mitrea Kokor utja

Szimonov, Konsztantyin M.: Nappalok és éjszakák

A felsorolt könyvekből 10 hónapon keresztül /novembertől kezdődően/ a Magyar Ifjúságban /minden hónap utolsó számában/ és a Magyar Nemzetben /minden hónap utolsó vasárnapi

mellékletében/, rejtvény jelenik meg.

A rejtvények helyes megfejtői között havonta könyvjutalmakat sorsolnak ki.

A pályázatban résztvevő olvasóknak a pályaművekben négy könyvet kell összevetni, oly módon, hogy a négy ország felszabadulása közti hasonlóságokat és különbségeket érzékeltessék. A pályamunkák legfeljebb 8 oldalasak lehetnek. /A pályaműveket legkésőbb 1975. szept. 15-ig kell beküldeni a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságára/;

Az olvasópályázat díjai:

- I. helyezett: kéthetes külföldi utazás 5000 Ft
- II. helyezett: házikönyvtár 4000 Ft
- III. helyezett: házikönyvtár 3000 Ft
- IV.-VIII. " : könyvvásárlási utalvány db/1000 Ft
- IX.-XV. " : könyvvásárlási utalvány db/500 Ft

A sorsolás 1975. november 7-én irodalmi est keretében lesz.

A pályázati felhívás füzetben jelenik meg, amely tartalmazza Karinthy Ferenc: Budapesti tavasz c. könyvéhez készült beszélgetésvázlatot, a FSZEK könyvtárhálózatának címlistáját és 3 könyvesbolt címét, ahová összegyűjtik a 10 könyv közül még megvásárolhatóakat.

A kerületi könyvtárak október végéig megkapják a pályázati füzeteket, amelyek segítségével elkezdhetik az akció népszerűsítését.

Javasoljuk, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően helyezték külön polcra a 10 könyvet és figyeljék forgalmukat. /A figyelés módjáról kör-

levélben tájékoztatást küldünk./

A propagandamunkában hasznosítsák az eddig jól bevált módszereket. Rövid annotációk készítésével segítsék az olvasók könyvkiválasztását.

Tanulmánykötetek, kritikák összegyűjtésével, irodalmi estek szervezésével támogassák a pályázók munkáját!

SÁNDOR OTTÓNÉ

A Központi könyvtár

ajánlja

x 500	Disney: A természet világa	1966
500	Hollitscher: A természettudományos világkép	1961
x 500	Természettudományi kislexikon	1971
510	Dörrie: A diadalmas matematika	1965
510	Williams: Játékelmélet	1972
x 520	Sur: Elbeszélések a naptárról	1964
530	Einstein: A speciális és általános relativitás elmélete	1967
530	Fermi: Atom a családban	1966
x 530	Niese: Fizika a mindennapi életben	1964
539	Braunbek: Az atommag regénye	1964
539	Lindner: Az atom- és magfizika alapjai	1962
x 540	Bodonyi: Kémiai összefoglaló	1972
540	Findlay: A kémia száz éve	1969
546	Náray-Szabó: Rövid szervetlen kémia	1960
x 550	Tazieff: Találkozás az ördöggel	1965
x 560	Vértes: Kavics ösvény	1969
x 570	Az állatok gyűjtése	1962
x 570	A biológia rövid története	1972
570	Darwin: Az ember származása	1961
570	Darwin: A fajok eredete	1956
570	Pohl: Az öröklődés alapjai	1963
570	Weidel: A vírus	1961
572	Koenigswald: Az ember története	1968
x 580	Szlúcs: A növényvilág csodái	1967
x 590	Lányi: Élet a víz tükre alatt	1961

x 590	Wendt: Noé nyomában	1972
x 591	Adamson: Életem	1970
x 591	Lorenz:Salamon király gyűrűje	1970
x 592	Schmidt: Madarakról - mindenkinek	1970

A x-gal jelölt könyveket gyermekkönyvtárakba is ajánljuk.

Vajh, ki Ő, és merre van hazája, –avagy az ismeretlen kolléga

Alulirott huszonharmadik szolgálati évét tapossa a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. Ennek, bár tagadhatatlanul van előnyös oldala is, számos kellemetlen következménye van. Nemcsak az, hogy az emberlánya vénül, itt fáj, ott fáj, stb. hanem az is, hogy a régóta ismert, megszokott, esetleg megszeretett arcok lassan elfogynak az ember körül. Ez is, az is nyugdíjba megy, más munkahelyre távozik, sajnos, örökre elköltözik, és az ember néha úgy érzi magát, mint valami jégkorszakból ittmaradt őslény. Jönnek az új legények, leányok /utóbbiak felháborítóan csinosak/ és mi öreg csontok azt sem tudjuk, hogy kicsodák. Aki nem az ember közvetlen munkatársa, azt csak kerülgeti, esetleg bájosan rávigyorog, de azt sem tudja, hogy kit tiszteljen benne.

Azt hiszem, hogy a munka- és bérügyekkel foglalkozó munkatársainkon kívül nem sokan mondhatják el magukról, hogy ismerik a hálózatból is, a központból is a kollégákat. Amikor tizenkét éve bekerültem a hálózatból a központba, az akkori kerületi könyvtárosokat még nagyjából ismertem, utána az itteniekkel is közelebbről megismerkedtem. Azóta azonban szinte teljesen kicserélődött a gárda, és egy-egy összdolgozói érintkezleten már csak itt-ott látok ismerős arcokat. A kerületi könyvtárak esetében ez még csak - ha nem is kellemes - érthető.

Lényegesen visszásabbnak érzem azonban, hogy a központi dolgozók tekintélyes részét is legfeljebb arcról ismerem, esetleg kikövetkeztetem, hogy hol dolgozik. A Híradó ugyan mindig közli a belépők névsorát, de egy-egy név, ha nem ugrik be mellé gondolatban az arc, - nem sokat mond. Meg azután, mire a Híradóba bekerül az új ember, a környezete amugyis megismeri, a távolabbiakról viszont később sem tudjuk, hogy tulajdonképpen kiről van szó. /A január-februári számban négy olyan új központi dolgozó neve szerepel, akit a mai napig nem ismerek./

Hogyan lehetne ezen változtatni? Meg kell hogy mondjam, egészen eretnek gondolatok is eszembe jutottak. Mi lenne például, ha mondjuk minden negyedévben egy szerda délelőtti intézményes bemutatási nap lenne. Ezt úgy képelem, hogy aki kíváncsi az új kollégákra, az lemegy az ebédlőbe, ahol az illetékes osztályvezető vagy helyettese feláll a dobogóra, mögötte sorakoznak az időközben érkezett munkatársak. Az osztályvezető mindegyiket bemutatja és néhány szóval jellemzi a munkakörét pl. így: Király Rozi kézenfogja a piruló hajadont és közli: X Irénke most jött be a 98. gyerekkönyvtárból és ezután itt nálunk a gyerekkönyvtári ügyekkel foglalkozik. Vagy pl. Varga Jóska rámutat a mellette ácsorgó legényre: Y. Sanyi most

jött hozzánk, villany- /esetleg víz- stb. szereplő/, ilyen problémával bizalommal lehet hozzáfordulni. Lehet, hogy az illetőknek nem túl kellemes, de az se külön öröm, amikor osztályról-osztályra hurcolják őket, mint a véres kardot, és száz ismeretlennel kell kezdet fogni.

A mi szempontunkból persze ez a régi mód-

szer sem volt rossz, csak ujabban- úgy látszik - a munkahelyi vezetők szeretnek megfelekedezni róla. Nagyon kérjük, mi öregek, hogy így vagy úgy, de változtassanak ezen a helyzeten!

HIRIPI LAJOSNÉ

/Szociológiai Osztály/

akit a fenti okok miatt bizonyára sokan nem ismernek.

NAGYVILÁG REPERTÓRIUM 1956-1970

Összeáll.: Körtés Julia.

Bp. 1973, OSZK KMK. 831 l.

Engedje meg nekem a szerző azt a személyes vallomást, hogy ezt a Repertóriumot már úgy vártam, mint a Messiást. Hányszor lapoztam át az 1962 utáni éves mutatókat (mint köztudomásu, Körtés Julia hasonló rendeltetésű előző kiadványa az 1956-1962-es éveket ölelte fel), vagy magukat az egyes számokat, vadászva egy novella, vers, esetleg kép után, anyaggyűjtés közben. Tudom, nem vagyok egyedül, így voltak a tájékoztató könyvtárosok, az irodalomtörténészek, az ujságírók, a diákok és az ambiciózus olvasók is. Sokak nevében üdvözlöm hát a Repertórium megjelenését és csak azt mondhatom, bár hamarabb is kézhez kaphattuk volna, s nagyon reméljük, hogy a következő öt éves ciklus anyaga nem várat ennyit magára.

Az anyag következetesen véghezvitt alfabetikus felépítése, szerkesztése rendkívül szerencsés. Könnyen kezelhető, sok szempontu. Nem áll meg az alkotói-szerzői betürendnél, szerepelnek a kritikusok, a fordítók nevei alatt is a művek. Valóban, nem csak az érdekel bennünket, kinek a művei, regényei, versei, drámái

jelentek meg a folyóiratban, vagy történt hirdetés friss műveikről (ugyanolyan fontos, vagy még fontosabb is néhanapján). A fordítók önálló címszóként kezelése nem fölösleges ballaszt a kiadványon. A fordítók legtöbbször egy adott szerző, irodalom, vagy nyelvterület állandó "gazdáit", akik nemcsak fordítanak, hanem esszéket és kritikákat is irnak, hivatást adnak az újonnan megjelent figyelemre érdemes művekről, tehát általában is sokat tesznek világ-irodalmi kulturánk gazdagításáért. A képzőművészeti anyagot is a folyóirat szerves részének kezelte és feldolgozta.

Nem célozom itt értékelni a Nagyvilág c. folyóirat munkásságát, de azt hangsúlyozni szeretném, hogy érdemei szerint értékeljük, népszerűsítsük és értékeit kiaknázhassuk ahhoz a Repertórium, az anyag sokoldalú, invenciózus feltárásával nagymértékben hozzájárul. Minden biztonnal még a folyóirat szerkesztőségének is hasznos tanulságokat kínál. Minket, könyvtárosokat pedig maximálisan támogat abban, hogy kielégíthessük olvasóink világirodalmi érdeklődését.

A szerkesztő Körtés Julia igen ügyesen oldotta meg a további szerkesztést is, az egyes szerzőknél külön csoportosította a műfaji változatokat, a szépirodalmat, a kritikákat, a személyi vonatkozásokat. Tájékoztató könyvtárosok örök gondján segít, hogy könnyen hozzáférhetővé válik pl. Beethovenről és Hemingwayről szóló vers, vagy a Diderot-ról festett portré és a Ringo Starról készült karikatura. A Repertórium lehetőségeit érdemes próbakeresésekkel is kitapasztalni, mert sajnos gyakran azért nem fordulnak a tájékoztatáskor a könyvtárosok a bibliográfiákhoz, a repertóriumokhoz, mert hiányzik a személyes tapasztalat a használati értékéről és módszereiről. Itt például jó tudni, hogy nem csak irodalmi, de politikai és képzőművészeti vonatkozású kérdésekhez is ad anyagot.

Az ismertetés írójának "illik" néhány hibát is felfedezni. Kedvenc szórakozásunk ez minden ujonnan megjelent lexikon, kézikönyv esetében. Különbözik a hibakeresés is jó alkalom arra, hogy a kiadvány erényei még inkább szembetűnjenek.

Néhány hiba a saját gyűjteményemből. Ilyenek az apróbb következetlenségek, pl. W. Coopersnél, Gevorg Eminnél a szerkesztő megadja az eredeti családnevet, Colette-nél és Joseph Conradnál nem. Joggal tartott attól, hogy kevésbé ismert szerzők nevénél nagyobb a hiba lehetőség. Leopold Sédar Senghor pl. törzsi nevén a Sédaron szerepelteti, holott mindenhol Senghorként ismeretes. Ferdinánd Costa Andrade verse is csak tájékoztatásáért kerülhetett Drummond de Andrade Carlos műve alá. A Gramsci elírás és más betűhibák legjobban bizonyára a szerzőt bosszantják. Kár, hogy a szíglákat nem oldotta fel a szerkesztőség segítségével. Tetszett viszont, hogy visszahonosította

Victor Vasarelyt - Vásárhelyi Viktorra!

Néhány érdembeli ellenvetés végül. Sajnálatos, hogy legalább az előszó nem jelölte (ha már a címfelvételekben nem szerepel), hogy a "Nagyvilág" mely évfolyamai kerültek feldolgozásra. Mi most tudjuk, hogy az új Nagyvilág első 16 évfolyama, de holnap? Pedig ez időtálló kiadvány - ha fűzött külleme kibírja a gyakori használatot. Amennyiben valószínűleg rövidesen kiderül, hogy az 1300 példány nevetségesen kevés, az új kiadásnak strapabíróbbnak kellene lennie.

Másik kifogásomnak magyarázó szövegével elébe vágott ugyan az előszó, de mégse tudott meggyőzni arról, hogy lehetetlen a művek szerzőinek nemzetek szerinti felsorolása. Tudom, hogy nem dán vagy francia irodalmat olvasunk, hanem Pontoppidan vagy Mauriacot, de ilyen olvasói igény is van, s különösen nagy jelentősége van e csoportosításnak a kis népek és a fejlődő országok irodalma népszerűsítésének szempontjából.

Jó hogy külön címszót kapott a PEN, és a híres irodalmi díjak (bár a Lenin díjat is ki kellett volna emelni a V.I. Lenin anyagból), de busán észleltem, hogy a "Magyar irodalom külföldön", "Magyarok külföldön" címek alatt csak az a jótanács van, hogy ld. a megjelent számok végén; a vegyes hiranyagnál. Az olvasók ilyen jellegű kérdéssel pedig nagyon gyakran keresnek minket. Nem sikerült megoldást találni a "kis színesek" feldolgozására. (elképzelhető talán egy függelék?). Hogy csak egyetlen számból, az 1969. 7. sz. meritsem példáimat: így nem került be a jegyzékbe egy meglehetősen részletes hír Szabó Magda "Mózes egy, huszonkettő" c. regényének NSZK-beli visszhangjáról, Alfonso Sastro "A szájkosár" szerzőjének érdekes interjúja, vagy egy cikk

Picasso szindarabjairól. Ezek a kis hírek, legyen szó akár a magyar irodalom külföldi térhódításáról, akár a világ irodalmi életének pezsgéséről, éppugy szerves részét képezik a "Nagyvilág" küldetésének, mint a közölt művek és tanulmányok.

Megjegyzéseim azonban nem azért íródtak,

hogy csökkentsek a Repertórium szerzője Körtés Julia nagyszerű munkájának az értékét. Gratulálunk és ajánljuk a kiadványt a tájékoztató könyvtárosok megkülönböztetett figyelmébe. Nemcsak hasznos kézikönyvet, de jelentős ismeretterjesztő művet is vesznek a kezükbe ezuttal.

GÁLICZKY ÉVA

A Fővárosi Tanács VB. IX. Vendel utcai Középiskolai Fiúdiákotthonból
érkezett az alábbi levél.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
Igazgatójának

Budapest, VIII.
Szabó Ervin tér

Tisztelt Igazgató Elvtárs!

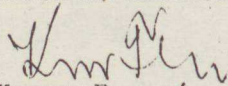
Engedje meg Igazgató Elvtárs, hogy a közelmúlt hetekben diákotthonunk könyvtárának adományozott könyvekért ezuton mondjak köszönetet tanulóifjúságunk és nevelőtestületünk nevében is.

A könyv szerepe napjainkban egyre fontosabb, mint valaha is volt. A felnövekvő nemzedék, a tanuló ifjúság szocialista szemléletének, műveltségének, technikai és tudományos ismeretkörének fejlesztését csak tanítással nem tudnánk megfelelően elérni, ahhoz elengedhetetlenül szükséges a jól felszerelt diákkönyvtár is.

Diákotthonunkban 152 vidékről érkezett tanuló nyert elhelyezést, s részükre rendkívül jelentős a kapott könyvadomány, amellyel könyvtárunk felszereltsége célszerűen gazdagodott, s módjuk lesz tanulóinknak hasznosan eltölteni a szabad idejüket és megszeretni a könyvet.

Budapest, 1974. szeptember 6

Elvtársi üdvözlettel

/Kocsor Ferenc/
igazgató

A DREZDAI VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

Ez év augusztusában négyünknek a könyvtárból - Zubonyainé, Szekeresné, Kopré Jutka és Weiszné - az SZB lehetővé tette, hogy a Fővárosi Tanács cseréldültetési akciója keretében az NDK-ban nyaraljunk.

A Fővárosi Tanács Szakszervezeti Bizottsága évek óta jó kapcsolatban van a Drezdai Megyei Tanáccsal. Ennek egyik megnyilvánulása, hogy az ottani Tanács dolgozói Békásmegyeren, ill. a Fővárosi Tanács dolgozói Bärenfelsben, az Ércheegységben üdülhetnek.

Az ismerkedési esten a német elvtársak megkérdezték, hogy kinek van kívánsága, melyet ha módjukban áll, teljesítenek. Mi négyen kértük, tegyék lehetővé, hogy a drezdai könyvtárat meglátogassuk. Néhány nap múlva jelezték, hogy szabad délelőttünkön vár minket a könyvtár

igazgatója, Rudolf Böhme elvtárs.

Drezda központjában, egy nyugodt, kisforgalmu utcában van a Friedrich Wolf Hauptbibliothek. Ez központi és körzeti könyvtár, amelynek 50 fiókja és 14 mozgókönyvtára van. Ezek a mozgókönyvtárak nemcsak Drezda külterületein, hanem a környező kisebb településeken is kölcsönöznek. Egyszerre 5000 kötet könyvet visznek magukkal, így olvasóik kétszer annyi könyvből válogathatnak, mint a mi Bibliobuszunkon.

A központi könyvtár állománya 90 ezer kötet. A könyvtárnak jól felszerelt zenei részlege - 45 ezer kottával, zenei művel és 3 ezer hanglemezzel - szép felnőtt és gyermek kölcsönzője van, 50 olvasó-illetve munkahellyel a kölcsönzőtérben.

Számunkra újdonság volt a könyvtár lakás-kulturát fejlesztő szolgáltatása, az izléssel keretezett reprodukciók kölcsönzése. Elgondolkodtató, hogy az új, nagy könyvtárakban nem lenne-é érdemes bevezetni!

A könyvtárban ifjúsági klub is működik, amelynek célja az irodalom és a művészetek megszerettetése a fiatalokkal.

A központi könyvtárnak 15 ezer olvasója van, akik évente 300 ezer kötet könyvet kölcsönöznek és mindezt 13 könyvtáros és könyvtári adminisztrátor végzi, s közben válaszolnak a referenzkérdésekre, segítenek a könyvek kiválasztásában. Így körülbelül 1200 beiratkozott olvasó jut egy könyvtárosra /az ajánlott norma 5-700 olvasó/könyvtáros!/ - igaz, hogy a feldolgozó munkát külön csoport végzi.

A nagy olvasótábor kulturált ellátását a főtös kölcsönzési módszer teszi lehetővé. Kölcsönzéskor az olvasó látogatási jegyét a könyv címlapjára teszik, a tasakba egy lyukkártyát helyeznek, amelyről leolvasható a lejárati és a könyv adatai.

A lyukkártyát csak a könyv visszavételénél emelik ki a tasakból és ennek alapján keresik ki a lejárati dátumot a filmet. A vissza nem hozott könyvek filmkópiáit hívják elő és ezt küldik el az olvasóknak felszólítóként.

A lyukkártyát csak a könyv visszavételénél emelik ki a lejárati dátumot a filmet. A vissza nem hozott könyvek filmkópiáit hívják elő és ezt küldik el az olvasóknak felszólítóként.

Ez a módszer rendkívül gyors és biztonságos, így a könyvtárosok rengeteg adminisztratív munkától mentesülnek.

A délelőtti folyamán megnéztük még a gyermekrészleget, amelynek 1400 olvasója van, sajnos elég szűkös viszonyok között. A könyvek elhelyezése nem tematikus rendben, hanem iskolai osztályonként van a szabadpolcon. Minden fióknak van a városban gyermekrészleget.

Egy délelőtti nagyon kevés ahhoz, hogy képet kapjunk egy város könyvtári rendszeréről, de számunkra maradandó élmény volt ez a látogatás.

WEISZ SÁNDORNÉ

„TESTVÉRMEGYÉNK, BARANYA,,

Látogatás a kétezer éves városban, Pécsen.

A város régi, ó de örök ifju
Remények gazdag lombjai borítják,
Öreg kapukból fiatal hit indul
És jobb jövőben lelkesedve hirt ad.
/ Juhász Gyula /

A 11-es gyermekkönyvtár olvasói minden évben néhány napra utra kelnek, felfedezik hazánk egyik-másik táját. Minden kirándulást izgalmas készülődés előz meg. A könyvtárban összegyűjtjük és elolvassuk a tájegységről szóló irodal-

mat, utikönyveket, verseket, regéket, néprajzi hagyományokat.

Meglátogatjuk a muzeumokat, néha még gyárlátogatásra is sikerül belépőt szereznünk. Így jártuk be a Mátrát, voltunk ércbányában, a paradisi üveggyárban. Egy napot mindig egész napos turának szentelünk, gyalogosan járjuk a hegyeket, erdőket, ez a nap a legvidámabb, vetélkedünk, játszunk.

"Testvérmegyénk, Baranya" akció keretében olvasóink sokat foglalkoztak az uttörő és könyv-

tári foglalkozásokon Baranya megye nevezetességeivel. Így született meg a gondolat, ismerkedjünk meg a híres kétezer éves várossal, Péccsel.

Kapcsolatot teremtettünk a Megyei Könyvtár munkatársával Tomcsányi Csabánéval, aki megszervezte találkozásainkat a pécsi gyermekkönyvtárakkal és az olvasókkal, készségesen, sokat segített nekünk. Végre elérkezett az indulás ideje, 17 fős lelkes csapat elindult új felfedezésre.

Az állomáson Zsóka néni és a pécsi olvasók vártak bennünket, szálláshelyünk elfoglalása után /dömörkapui turistaház/ délután került sor a könyvtárak látogatására.

Először a "Szabó István" Uttörőház könyvtárát és olvasóit látogattuk meg, ahol az irodalmi szakkör tagjai bemutatták Csorba Győző és Pákolitz István pécsi költők munkásságát és verseiket. A könyvtár kis helyiségben van elhelyezve /otthon éreztük magunkat/ de nagyon lelkes munka folyik benne. Láttunk egy szép népviseleti- és gyermekrajz kiállítást. A kedves fogadtatásért és a műsorért Csordás Erzsébet könyvtárost, az olvasókat illeti a köszönet. Aztán folytattuk útunkat Uránvárosba, itt van a Pécsi Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára. Ez már tágas helyiségben van, szépek a butorai és bizony irigyeltük a meseszobát. Itt újból találkoztunk az olvasókkal, akik tréfas vetélkedőre hívták ki a "testvérkerület" olvasóit. Nagy volt a meglepetés és az izgalom,

de becsületére válik mindkét csapatnak, fej-fej mellett küzdöttek. Volt itt izgalmas katalógus játék, írók felismerése fényképről, jelmezes hősök, kekszevő- és colaivó verseny. A zsűriben Szöllősy Kálmán a Pécsi Városi Könyvtár igazgatója, Pozsgai Miklós igazgatóhelyettes és a 11-es gyermekkönyvtár vezetője pontozott. A játékot P. Kovács Tiborné és Ganzer Péterné könyvtárosok vezették. A meseszobában pihe-nésként megtekintettünk egy szép színes filmet Baranya megyéről.

Másnap egész napos turát tettünk a festői Mecsekben, a nap fénypontja a lufi verseny, majd az új TV torony megtekintése volt. Harmadik nap Pécs város műemlékeinek és muzeumainak meglátogatása volt a programunk.

Budapest centenáriumi ünnepeit befejeződték, de a pécsi olvasókkal a lelkes gyermekkönyvtárosokkal, a kétezer éves várossal való találkozás felejthetetlen élmény volt. A kapcsolatot folytatni szeretnénk, várjuk a pécsi olvasókat az első kerületben.

Köszönjük Tomcsányi Csabánénak kitűnő szervezési munkáját és a többi kedves pécsi könyvtáros fáradozását.

A dömörkapui turistaházhoz vezető úton van egy kanyar, aki innen a városra néz nappal vagy éjjel, olyan gyönyörű panorámát lát, amit sohasem felejt el.

Mi sem felejtünk.

P. BIRÓ IRÉN

KIADVÁNYAINK

EYVIND JOHNSON

NOBEL-DÍJAS 1974

HARRY MARTINSON

NOBEL-DÍJAS 1974

Svéd írók, az 1974-es év irodalmi Nobel díjasai.

Röplapbibliográfiák. Szerk.: Tóth Endréné.

Az idei irodalmi Nobel-díj, mint már annyiszor, ismét meglepetést okozott. De naprakész archivumunk biztos támpontot nyújtott, hogy adósságunkat legalábbis törlesszük, hogy megelőzve a könyvkiadást bemutassuk a magyar közönségnek a hazájukban jól, de a nagyvilágban kevésbé ismert svéd írókat. Legalább portréjukkal, rövid életrajzukkal és műveik felsorolásával.

Gondos munkát végezve a röplap szerkesz-

tője, nemcsak a magyar nyelven megjelent kevés számú publikációra /megannyi rejtett anyag/, hívja fel a figyelmet, hanem arra is, hogy svéd- és más nyelveken hozzáférhető alkotásaik mely könyvtárakban található meg, saját könyvtárunkat illetően még a helyszámot is közli.

Dicséretes gyorsasággal készült, valóban hézgapótló kiadvány.

Elkészült a Tematikus szociológiai bibliográfiák sorozat második száma: Szabadidő és művelődés címmel. Ez a most önálló kiadványként megjelent összeállítás tulajdonképpen különnyomat: a TIT 1974. szept. 23.-27-i nemzetközi konferenciájára megjelent tanulmánykötetének utolsó fejezete. A 404 tételből álló bibliográfia csak az 1961-1973 közötti magyar szakirodalmat öleli fel. Mivel a rendelkezésünkre álló példányszám igen csekély, a Szociológiai Osztály ezt a kiadványt nem küldi szét a szokásos címlista alapján. Ehelyett arra kéri az érdeklődő kerületi könyvtárosokat, hogy akinek közülük szüksége van a fenti kiadványra, azt személyesen vagy telefonon kérje. /330-580/76/

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.
TUDOMÁNSZERVEZÉSI CSOPORT

1051 BUDAPEST, 10 74., október 2
V. Mátyás Főutca 9. 1A.
Telefon: 182-002, 218-286

SZALAI SÁNDOR
Akadémikus
Könyvtárvezető

Révész Ferenc főigazgató elvtárs
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
Budapest VIII.
Szabó Ervin-tér 1

Kedves Ferikém!

A "Külföldi kurrens szociológiai folyóiratok Magyarországon 1972-73" megjelentése alkalmából már mégsem szalaszthatom el, hogy egyszer megmondjam Neked, hogy milyen rendkívül nagyra értékelem -- s értékelni ayilván velem együtt mindenki, aki Magyarországon aktív szociológiai kutatómunkát végez -- azt a sokoldalú, mind szociológiai, mind könyvtár tudományi szempontból kiválóan megalkotott, módszertanilag még nemzetközi méretekben is számos vonatkozásban uttörőnek mondható bibliográfiai és tájékoztatói munkát, amit könyvtárad éppen a mi tudományterületünkön végez. Ahány kalapot csak hordok -- mint a Közgazdaságtudományi Egyetem szociológia-professzora, mint az MTA tudományszervezési munkáinak egyik irányítója, a tudományos és technikai fejlődés társadalmi kihívásaival foglalkozó akadémiai elnökségi bizottság elnöke, az OMFB tudományos tanácsadója, az International Social Science Council összehasonlító társadalomkutatási bizottságának tagja, stb., továbbá úgyis mint "segántudós" --, mind-mind levelem előtte és előttetek azért, amit a magyar szociológiai kutatás előmozdításáért; támogatásáért, sőt bizonyos értelemben irányításáért tesztek. Es a könyvtár azután igazán méltóan viseli Szabó Ervin nevét!

Hozzáteszem, hogy most megjelent kiadványatok nemcsak rendkívül hasznos referenciaként szolgálhat, hanem például számomra izgalmas olvasmány is. Geruzával a később olvasva és egy kicsit statisztikásgatva az adatokat olyanokat árul el a hazai szociológiai érdeklődés regionális és szakmai megoszlásáról, nemzetközi érdeklődésünk irányáról, Budapest és a vidéki egyetemi központok meg az "egyéb vidék" viszonyáról, valamint a szociológia behatolásáról viszonylag távollevő tudományterületekre és intézmény-ágazatokba, ami egészen meglepő. Eről tanulmányt kellene írni, s ha van olyan munkatársad, akit érdekelne az a fajta kiértékelés, nyilvánosan közreműködnék vele egy ilyen tanulmány megírásában.

Még egyszer tehát köszönet a "Kurrens"-ért, mint ahogy köszönet a régóta nélkülözhetetlenné vált "Információ"-ért, "Tájékoztató"-ért meg a többiért.

Vajh szociológiánk elérné azt a szintet, amit szociológiai bibliográfiánk könyvtárad jóvoltából elért! Akkor nyugodtan mondhatók, hogy a nemzetközi élvonalban állunk...

örög Kulcsár

Könyvtárunk központja legrégibb tevékenységi területével, annak újabb eredményével, szociológiai dokumentációs tevékenységünkkel foglalkozik Szalai Sándor akadémikus, szociológiai professzor igazgatónkhoz intézett alábbi levele. Az értékelés illetékes helyről érkezett, hiszen Szalai Sándor elvtárs világviszonylatban ma a legismertebb és elismertebb magyar szociológusok közé tartozik, ezért úgy éreztük, hogy sorit a Könyvtári Híradóban is le kell közölnünk.

MAI MAGYAR KÖLTŐK

C S A N Á D I I M R E

A Mai Magyar Költők sorozat újabb füzettel gazdagodott. Ezúttal Csanádi Imre eddigi életművéről készült szinte teljesnek mondható bibliográfiai feldolgozás. A füzet izlésebb kivitelű és a sorozat új irányzatának megfelelően gazdagabb tartalmú is, mint korábban megjelent társai. Nemcsak a költő Csanádi Imréről, hanem irodalomszerkesztői és kritikusi működéséről is képet ad.

Különösen tetszett, hogy az irodalomszerkesztői tevékenységről szóló összeállításban megjelent az első útbaigazító megjegyzés az egyik kiadvánnyal kapcsolatban. Egy kiemelt, zárójeles megjegyzésre gondolok, melyből tudomást szerzünk arról, hogy ez a bizonyos kiadvány váltotta ki a legtöbb értékelő megjegyzést a kritikából. Ugyanebben a részben külön alcim hívja fel a figyelmet egy másik kiadvány - A Magyar Valóság Versei körül zajló vitára. /Érdekes színtörténet lett volna, ha itt közölték volna Somlyó György verses reflektálását a vitára./

Ugyanilyen alcim, vagy megjegyzés kíváncsított volna a szerző Csillagforgó című verskötetete után is, mely szintén vitát váltott ki a modernség, korszerűség tárgykörében, Mezei Andrással szembeállítva. Méghozzá olyan vitát, melyre évekig vissza-visszatértek a kritikusok. /Még négy évvel később is, amikor a vitaindító Faragó Vilmosnak megjelent a tanulmánykötetete./ Mindez persze kihámozható, éppen mert a bibliográfia összeállítója zárójelben közli a vitatkozó felek kritikáinak címét, de ezt csak böngészve veszi észre a szem, a kiemelés azonban nyomban ráirányítaná a figyelmet.

A bibliográfia a maga eszközeivel elősegíthetné a gyors információt általában, ha valamilyen tipográfiai kiemeléssel jelezné a folyóiratokban található kritikákat, melyek a közműve-

lődési könyvtárakban megtalálhatók. Ezzel kollegáim egybehangzó véleményét is tolmácsolom, mert sokszor érezzük úgy, hogy elveszünk az adatrengetegben, amikor csúcsgorgalom idején bibliográfiákban keresgélünk.

Ebben a kiadványban megtörténtek az első lépések egy gyorsan, korszerűen használható bibliográfia felé, amely nemcsak a teljességre törekszik, hanem el is igazít a betűrengetegben. További kérés az összeállítóhoz: bátran szelektáljon, haladjon tovább a maga vágta ösvényen.

TÓTH IMRÉNÉ

Urbán Ernő. 1918–1974. Röplapbibliográfia.

Szerk.: Győri Lajosné

Igazán nem gondoltuk, hogy ilyen hamar kerül sor ennek a megemlékező bibliográfiának a kiadására. Ugy tűnt, hogy Urbán Ernő elpusztíthatatlan erejű, gazdaként járta az országot, s emlékezetes riportjait hallgatván, sokszor úgy éreztük, hogy helyettünk beszél.

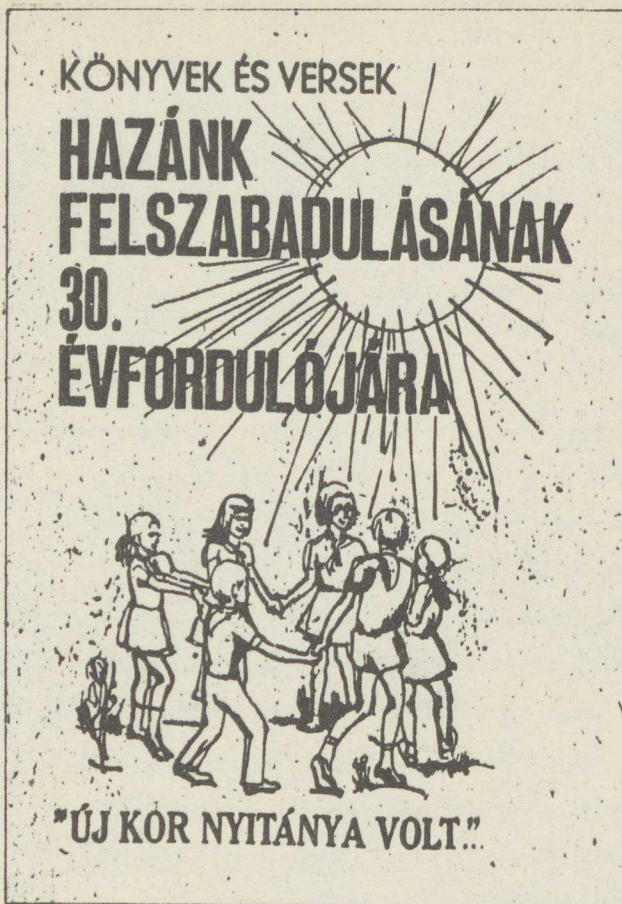
A bibliográfia, bár nyomtatott műveit rendre felsorolja, szuggesztív alkotói egyéniségének csak részeit képes visszaadni.

Hogy eltávozott, megnőtt írásos műveinek a becse, mostmár az író helyett ők beszélnek. A róla szóló irodalom és művei együttes bibliográfiája jó segédeszköz, hogy méltóképpen emlékezzünk rá, számbavegyük és kiegészítsük Urbán Ernő állományunkat.

A szerkesztő gondos és gyors munkát végzett.

URBÁN ERNŐ
1918-1974

"Uj kor nyitánya volt..."

Április 4.

Ismét új kiadvánnyal gazdagodott a gyermekbibliográfiák sora, "Uj kor nyitánya volt..." Április 4. címmel. A könyvek és versek ajánlójegyzéke felszabadulásunk 30. évfordulójára, a Magyar Uttörők Szövetsége Budapesti Elnöksége és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár közös kiadásában jelent meg.

Az 1974/75. uttörőévben tovább folytatódik a Nem térkép e táj expedíciós játék, melynek célja, hogy a kisdobosok és az uttörők méltóképpen készüljenek fel hazánk felszabadulásának évfordulójára. Az expedíciós kutatás ebben az évben elsősorban a felszabadulás körülményeinek és az azóta eltelt időszak eredményeinek, az előttünk álló feladatoknak vizsgálatára irányul.

Ezt szolgálja: a "Vörös Hadsereg nyomában" akció, mely a felszabadító harcok menetének és eseményeinek, a kommunisták felszabadítást segítő tevékenységének kutatását jelöli meg.

A "Vörös csillag" akció elsősorban kisdobosoknak ajánlott, a felszabadulás körülményeinek és a felszabadulás utáni építőmunka megismerését tűzte ki célul.

E feladatokhoz nyújt komoly segítséget nekünk, gyermekkönyvtárosoknak és a pedagógusoknak egyaránt a nagy gonddal összeállított bibliográfia. Két fő részből áll: Könyvek jegyzéke, Rostás Jenőné összeállításában - és Versjegyzék, melyet Óhegyi Pálné és Mészáros Jánosné állított össze. A könyvjegyzék tartalmaz összefoglaló műveket, dokumentumokat, riportokat, életrajzokat, visszaemlékezéseket, regényeket, elbeszéléseket és ezen kívül irodalmi műsorokat melyeket a pedagógusok különös örömmel fogadnak.

Külön készült versjegyzék kisdobosoknak és uttörőknek. Az összeállítók gondos munkáját bizonyítja az antológiákban, évkönyvekben, folyóiratokban fellelhető anyag feltárása.

A kiadvány nemcsak hasznos, de szükséges is volt, mert, bár a felszabadulásunk 25. évfordulójára jelent meg címjegyzék, a jelenlegi bővebb, sokrétűbb és az azóta megjelent műveket is tartalmazza.

A bibliográfiát Kónya Katalin illusztrálta.

Nemcsak a gyermekkönyvtárosok, uttörőcsapatvezetők, hanem pedagógusok, az iskolai könyvtárosok és a gyerekek is haszonnal forgathatják. Könyvtárainkban azonban csak egy-két példány áll rendelkezésre.

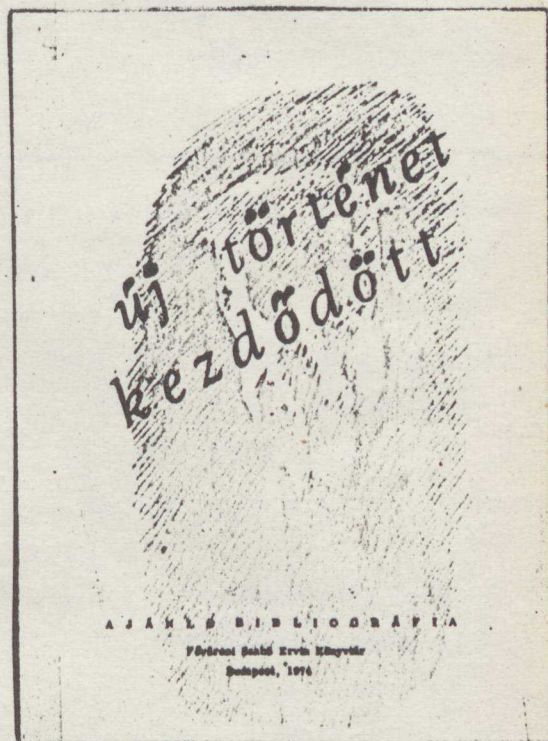
Véleményünk szerint a jó együttműködéshez hozzájárulna, ha kölcsönözhetnénk az iskoláknak a megjelenő bibliográfiákat.

SZATMÁRY IMRÉNÉ

Uj történet kezdődött. Ajánló bibliográfia.

Összeáll.: Sz. Richlich Iлона

"Kellete korán jött" segédeszközhöz jutottak a közművelődési könyvtárak az Uj történet kezdődött-tel. Jó ötlet volt a kiadványt megelőző füzet: Ajánló jegyzék a felszabadulás 30. évfordulójához; amely mintegy műhelymunkaként, betű ill. szakrendben sorolta ugyanezt az anyagot, megkönnyítve így a könyvtárak állományával való összevetést. /Nem lett volna haszontalan ez utóbbiban jelezni, hogy mely művek lelhetők fel a Központi Könyvraktárban./

Az Uj történet kezdődött 280 tétele a következő csoportosításban, azon belül betűrendben hozza anyagát: bibliográfiák, dokumentumgyűjtemények, összefoglaló művek, tanulmányok, visszaemlékezések, életrajzok, képes albumok, szépirodalom, 1974. második felében és 1975-ben megjelenő kiadványok.

IGAZGATÓSÁGI ÜLÉSEK

Az igazgatóság augusztus 21-i ülésén meghallgatta Csomor Tibor SZB elnök beszámolóját a 44 órás munkahétre való áttérésről és ezzel kapcsolatban a következő határozatokat hozta:

.... a szolgáltatások köre nem szűkíthető

.... a munkaügyi csoport 1975 januárjában automatikusan módosítja a kiadható szabadságnapok számát

.... az osztály- és könyvtárvezetők számára részletes írásos tájékoztatót kell készíteni a 44 órás munkahét bevezetésével kapcsolatos változásokról.

.... Szőke Tiborné igazgatóhelyettes informálta az igazgatóságot az új központi könyvtárépület tervezése érdekében tett újabb lépésekről.

Az osztályvezetők bevonásával megtörtént a külféle szolgáltatásokhoz szükséges alapterület kidolgozása

.... a szakszervezeti szakfelügyeleti munkáról szóló tervezet elkészült, jóváhagyásra elküldtük a Fővárosi Tanács illetékeseinek

.... a 2. sz. bibliobusz belső berendezésének módosított tervei elkészültek

.... megtárgyalta a szombat-vasárnap nyitvatartó könyvtárak két éves tapasztalatait

.... döntött a KKO helyiségproblémájának megoldásáról

.... Hont Péterné igazgatóhelyettes beszámolt a szociológiai osztályon befejezést nyert nagyobb volumenű bibliográfiai munkákról

.... Papp Györgyné gazdasági igazgató tájékoztatta az igazgatóságot az 1975. évi karbantartási tervvel kapcsolatos problémákról

.... Horváth Györgyné SZB titkár beszámolt arról, hogy a Közalkalmazottak Szakszerveze-

te megtárgyalta az Intézkedési tervet a közművelődési dolgozók élet- és munkakörülményéről, amely rövidesen a SZOT illetékesei elé kerül
.... az igazgatóság elfogadta a könyvtártechnikusok szeptember 1-től esedékes bérkorrekciójára előterjesztett javaslatot

.... döntött személyi kérdésekről.

Szeptember 11-én az igazgatóság meghallgatta Szalai Ágnesnek, a Zenei Könyvtár vezetőjének beszámolóját a könyvtár tevékenységéről és
.... döntést hozott, hogy a Zenei Könyvtár módszertani irányítója lesz a jövőben megnyitóló kerületi könyvtárak zenei részlegeinek

.... döntött a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 57. évfordulójára rendezendő ünnepség helyéről és időpontjáról

.... meghatározta az ünnepség alkalmából kiosztásra kerülő jutalom összegét

.... elemző jelentés alapján döntött arról, hogy megszünteti a 21-es könyvtár vasárnap délelőtti, valamint a 9-es könyvtár szombat délelőtti nyitvatartását

.... döntött az intenzív nyelvoktatásban résztvevők személyéről és

.... meghallgatta Horváth Györgyné SZB titkár tájékoztatását az SZB ülésen felmerült problémákról

Szeptember 24-én a kibővített igazgatósági ülés meghallgatta és megvitatta Márffy Istvánnak, a központi olvasószolgálat vezetőjének beszámolóját az osztály munkájáról

.... az igazgatóság megtárgyalta és kevés módosítással jóváhagyta a "Kelenföldi kerületi könyvtár kiviteli tervdokumentációjának értékelése" című anyagot, amelyet Sóvári Lajos műsza-

ki osztályvezető és Horváth László energetikus terjesztett elő

.... kinevezte a Munkaügyi Döntőbizottság tagjait

.... határozatot hozott a központon belüli helyi-

séggondok megoldásáról

.... döntött személyi kérdésekről

Október 8-án megtárgyalta a november 7-i jutalmazási javaslatokat.

PÁRTHÍREK

Szeptemberben taggyűlést tartottunk "A kommunisták eszmei és cselekvési egysége" címmel. A taggyűlés előadója Pásztor László elvtárs a VIII. ker. P.B. titkára volt. Az előadást élénk vita követte. Ugyanezen a taggyűlésen vettük fel pártunk soraiba Tongori Imrénét /9-es könyvtár vezetője/ akinek ezuton is gratulálunk.

Görögország politikai helyzetéről pártnapon hallottunk információt. Előadónk Dr. Athenaszü Floros elvtárs volt. Előadását igen nagy érdeklődéssel hallgatták a résztvevők.

Szeptember és októberben több pártvezető-

ségi ülésre került sor: napirenden szerepelt többek között:

- a pártvezetőség munkatervének összeállítása

- a vezetőség négyéves munkájáról szóló beszámoló elkészítése

- az új vezetőség megválasztásának előkészítése

- jutalmazási, kinevezési és beiskolázási javaslatok észrevételezése stb.

A pártbizalmiak részére egy alkalommal tartottunk információt.

KISZ HÍREK

Szeptember 4-én a KISZ vezetőség a folyamatosan végzett állandó feladatai mellett, beszélgetett három fiatalal, akik tagfelvételüket kérték alapszervezetünkbe.

Szeptember 10-én átadták a TESCO kollégiumának az alapszervezetünk által rendezett könyvtárat, mely 1992 kötetből áll. A kollégium Salvador Allende nevét vette fel. Az ünnepélyes névadón Keömley Eszter szerepelt.

Szeptember 11-én a Kisstadionban rendezett chilei szolidaritási nagygyűlésen alapszervezetünk öt tagja vett részt.

Október 2-án a KISZ vezetőség megvitatta a KISZ KB 1974. április 11-i határozatát.

Október 3-tól 15-ig KISZ-csoport értekezletek előzik meg a taggyűlést.

Felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére vetélkedőt rendezünk. A vetélkedő csapatverseny lesz, hasonlóan a centenáriumihoz. Három fős csapatok indulhatnak.

Jutalmak: I. díj 3 x 700 Ft

II. díj 3 x 500 Ft

III. díj 3 x 300 Ft

A vetélkedő időpontja: 1974. december 14. de. 9 óra.

Helye: a klub.

SZAKSZERVEZETI ÉLETÜNK

A Szakszervezeti Bizottság október 10-i ülésén megtárgyalta

- a nyugdíjas találkozó előkészítését,
- az 1974. évi üdültetési évről szóló részletes beszámolót,
- a kulturfelelős beszámolóját, ezen belül a november 23-ra tervezett névadó ünnepség, a november 7-i ünnepi megemlékezés, a klubélet, a nyelvoktatás kérdéseit, az új kulturális albizottság megalakulását,
- a tagkönyvcseré lebonyolításával összefüggő időszertű feladatokat és a hátralévő tennivalók ütemtervét,
- nyugdíjasok és a családos dolgozók élet- és munkakörülményeivel foglalkozó kérdőíves felméréssel kapcsolatos tudnivalókat. Ez a tájékoztató a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottsága kezdeményezésére készül.
- előkészítette az okt. 30-i tanácsülést.

Október 15-én megrendeztük az 1974. évi nyugdíjas találkozót a könyvtár Katona József utcai klubjában. Nagy örömünkre szolgált, hogy volt kollégáink közül sokan jöttek el s a még aktív munkatársaink körében kellemes délutánt töltöttek el a klubban. Ezuton is köszönjük minden közreműködőnek a segítségét, áldozatos munkáját, amellyel a nyugdíjas találkozó sikeréhez hozzájárultak.

Október 30-án szakszervezeti tanácsülést tartottunk. Napirendjén a TT-beszámoló (üdültetés, segélyezés, szociálpolitikai tevékenység), valamint a kulturális munkáról szóló tájékoztató szerepelt. Összefoglaltuk a tagkönyvcse-

rével összefüggő tennivalókat, ismertettük a szakszervezeti alapszervünk 1975. évi költségvetését, amelyet a tanácsülés jóváhagyott. Néhány számadat az 1975. évi költségvetésből: Az új tagdíjbesorolási ívek feldolgozása után 100%-os szervezettség mellett 494 szervezett dolgozót + 148 tanuló, nyugdíjas és jogfenntartó szakszervezeti tagot tartunk nyilván. A tagdíjbevétel alapján az alapszervnél maradó összeg 1975-ben 72.700.- Ft. Ebből segélyekre és egyéb szociális felhasználásokra 43.000 Ft, kulturális célokra 16.700 Ft, sporttámogatásra 1.000 Ft, ügyviteli és kezelési költségekre, valamint a tagkönyvcseré költségeire - amelyet az alapszerv visel - 12.000 Ft van előirányozva. Az SZB forgóalapja 1974. szept. 30-án 30.274 Ft.

Megalakult a kulturális albizottság. Tagjai: Szabó Jánosné (Richlich Ilona), Kutas Endréné, Nagy Emilné, Kirschner Péterné, Rieth Józsefné, Baán Magda, Szalai Ágnes, dr. Ruzsicska Mária, Eszterhás Ferencné, ifj. Vidák Jenő. Munkájukhoz töretlen lelkesedést, sok sikert kívánunk.

Ezuton is felhívjuk a bizalmiak figyelmét arra, hogy a decemberi tagdíjbélyegénylésnél feltétlenül úgy kérjék a bélyeget, hogy csoportjukban semmiféle tagdíjmaradás ne legyen. Ennek hiányában a tagkönyvcserét és a vele kapcsolatos adminisztrációt nem tudjuk zavartalanul lebonyolítani. Az 1975. év elején senkinek nem lehet 1974-ből eredő tagdíjmaradása!

gyermekkönyvtárak

A XVIII. kerületi napközis tábor pajtásainak augusztusban két alkalommal szervezett foglalkozást a 24-es könyvtár gyermekkönyvtárosa. Először Vargha Balázs különböző nyelvi játékokat játszott a gyerekekkel, másodsor Ecsey Csaba néprajzkutató tartott előadást "Indiánok között" címmel.

Az V. kerületi hárshegyi napközis táborban alsótagozatosoknak az 5-ös sz. könyvtár vezetője tartott meseórákat, a XVI. kerületben a 45-ös könyvtár dolgozói könyvismertetéseket szerveztek.

Külföldi gyermekujságokat /Frösi, Die ABC Zeitung, Pionir Magazin/ ismertettek az Idegen nyelvi tábor lakóinak a 26-os sz. gyermekkönyvtár dolgozói.

Nagyszabásu rejtvénypályázatot hirdetett július-augusztusban a 37-es könyvtár gyermekrésze. Ez alatt az idő alatt a gyerekek 400 kérdésre adtak választ a művészet, irodalom, földrajz, technika, munkásmozgalom témaköréből, lexikonok, kézikönyvek segítségével. A legjobbak jutalomban részesültek.

Nyári klubnapokat szervezett a 8-as sz. gyermekkönyvtár. A gyerekek kéthetenként találkoztak, a legkülönbözőbb témakörből előadást, a záró rendezvényt Szederjei Ákos vezette le, aki az állatok világával kapcsolatos kérdésekre válaszolt.

Szeptemberben fogadták a könyvtárak az 1974/75-ös tanév első könyvtár látogató csoportjait, /5-ös, 13/1-es, 14-es, 17-es, 18/1-es, 19-es, 23-as, 26-os, 30-as, 40-es/ összesen 440 tanulót.

A Iórci 24-es könyvtárban "Mit jelent a jelzet?" és "Keresd a könyvet" címen felsőta-

gozatos /VI-VII.oszt./ csoportok számára könyvtárismereti foglalkozást tartottak több alkalommal.

A pedagógussal együttműködve a 19-es könyvtár gyermekrészlegében I.o. napközi otthonos csoporttal előre meghatározott program szerint hetenként egyszer foglalkoznak.

Elsőosztályosokat láttak vendégül a 11-es, 30-as és 35-ös könyvtárban is, a 23/1-es könyvtárban pedig óvodásoknak mutatták be a képes- és mesekönyveket.

Nyári klubnapokat szervezett a 8-as sz. gyermekkönyvtár. A gyerekek kéthetenként találkoztak, a legkülönbözőbb témakörből hallgatnak előadást, a záró rendezvényt Szederjei Ákos vezette le, aki az állatok világával kapcsolatos kérdésekre válaszolt.

Az idej uttörőakcióhoz, a munkásmozgalom kiemelkedő alakjairól anyagot gyűjtöttek a 8-as könyvtárban felsőtagozatos pajtások. A könyvtárosok a foglalkozáson megismertették a tárgyhoz kapcsolódó legfontosabb kézikönyveket.

Változatos mesedélutánokat szerveztek augusztus-szeptemberben a könyvtárakban. A 2-es sz. gyermekkönyvtárban alsótagozatosokkal Utazás Meseországba címmel megbeszélték a mesealakokat, mesefigurákat, az Ablak-zsiráf lexikonból kikeresték az erre vonatkozó címszavakat.

Nyolc-tízéves koru olvasóknak tartottak játékos meseórákat a 3-as, 30-as és 40-es könyvtárakban.

A 10-es gyermekkönyvtárban és a 39-es könyvtár gyermekrészlegében meseórával kombinált könyvtárbemutatót, diavetítést szerveztek néhány alkalommal. A 35-ös könyvtárban a mesedélután zenehallgatással kötötték össze.

Móra Ferenc irodalmi vetélkedőt szervezett IV. osztályosoknak öt alkalommal a 10-es gyermekkönyvtár vezetője.

Két könyvtárban /23/1-es, 45-ös/ az írás és a könyv történetéről tartottak VII. osztályosoknak előadást.

A 3-as könyvtár könyvtárosai tizenöt olvasóval látogatást tettek az Állatkertbe. A séta előtt állatokkal foglalkozó könyvekre hívták fel a figyelmet, a témából kiállítást is készítettek.

Indiánok tomahawk nélkül címmel vetélkedőt tartottak a 45-ös könyvtárban a Tapasztalataink c. kiadvány alapján. A legjobban szereplő gyere-

kek könyvjutalomban részesültek.

Vargha Domokos: Erdei esztendő c. könyvről beszélgettek alsótagozatos gyerekekkel a 6/1-es könyvtárban.

Évadnyitó könyvbarát köri foglalkozást tartottak a 6-os és 40-es könyvtárban, ahol megbeszélték az évi programot, megválasztották a vezetőiséget.

Megkezdte működését a 35-ös könyvtár irodalmi szakköre, az első foglalkozás témája: az éves program megbeszélése, a felszabadulás 30. évfordulójára való felkészülés volt.

felnőttkönyvtárak

"Hazafiság és internacionalizmus" címmel tartott előadást Szakály Ferenc muzeológus a 11-es könyvtárban, foglalkozott Király István tanulmányával /Valóság. 1974. július/, illetve a cikk nyomán létrejött vácrátóti műhelyi-tával.

/Az előadót más könyvtárak számára is ajánlják. Megtalálható: Magyar Nemzeti Múzeum, Tel.: 134-400/

A Medicor Művek szakszervezeti bizalmi ülésén az Ilatos uti fiókkönyvtárból Benczik Vilmosné ismertette a könyvtár tevékenységét. A beszélgetés eredményeként három szocialista brigád beiratkozott a könyvtárba.

Negyvenhárom nyolcadik osztályos tanulót vezettek át csoportosan a 38-as gyerekkönyvtárból a felnőttbe. A foglalkozás után a gyere-

kek közül sokan beiratkoztak és válogattak a kiállított könyvekből.

A Fővárosi Tanács 17-es számú Iparitanuló Intézetének könyvtárosa szocialista szerződés keretében könyvtárlátogatásra vitte az első osztályos tanulók két csoportját a 43-as könyvtárba. A bemutatást műszaki kiállítás élénkitette.

Szeptember-október hónapban az alábbi könyvtárak tartottak könyvtárbemutató foglalkozást:

- a 23-as könyvtár két esti szakközépiskolai osztálynak /73 látogató/;
- a 38-as könyvtár a Kossuth Lajos Közgazdasági Szakközépiskola első osztályosainak /37 látogató/;
- a 44-es könyvtár a Ganz-Mávag Járműgyár Kossuth szocialista brigádjának /6 látogató/, illetve a 34-es Iparitanuló Intézet harmadikosainak /18 látogató/.

művelődési körök

A 12-es könyvtár Művelődési Köre két programot is szervezett: a Körszínház "Ezeregyéjszaka" című előadását tizennyolcan tekintették meg; illetve tizenheten látogatást tettek az Uránia Csillagvizsgálóban, ahol a bevezető előadás után bemutattak nekik egy, az Apollo - programról készített filmet.

Megtartotta első őszi foglalkozását a 37-es könyvtár Művelődési Köre. A negyedéves program megbeszélése után vetélkedőt rendeztek. A kérdések egy részénél a résztvevők használhatták a kézikönyveket.

Folytatja munkáját a könyvtár politikai vitaköre is. A tagok beszámolót tartottak nyári élményeikről, diafilmeket vetítettek, s végül megbeszélték a következő hónapok programját.

A 38-as könyvtár Művelődési Köre kirándulást szervezett Pomáz-Szentendre utvonalon. A turavezető Takáts Gyuláné könyvtáros volt.

"Mi történt a nyáron?" címmel élménybeszámolót tartottak a 44-es könyvtár Művelődési Körének tagjai, majd az összejövétel végén összeállították az utolsó negyedévi programot.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete rendezésében az Olvasószolgálat, a feldolgozó osztály és a HMO összesen 10 dolgozója IX. 26-án tanulmányi kiránduláson vett részt a Szovjet Kultúra Házában. Megtekintették a társadalomtudományi-szépirodalmi könyvtárt, ismerkedtek szolgáltatásaival. A kiállító termekben Eizenstein szinpadai grafikáit, valamint a legújabb szovjet rádió és televízió-készülékeket láthatták. A mozi teremben pedig a szovjet kultúráról szóló kisfilm vetítésén vettek részt.

A TOVÁBBKÉPZÉS HÍREI

Julius 30-án a bibliográfiai osztály a kerületi könyvtárvezetők, katalógus-szerkesztők, a vasas- és vegyész szakszervezeti hálózat központi könyvtárosaival megvitatták a társadalomtudományi katalógus elvi- és gyakorlati kérdéseit.

Szeptember 4-én Remete László: "A könyvtár irattárának rendszere és kezelése; a könyvtárra vonatkozó történeti jellegű iratanyag" címmel tartott tájékoztatót a központi könyvtár dolgozói részére.

Szeptember 18-án Klinda Mária: "A FSZEK RMK-i és ősnymtatványai. A fontosabb vonatkozó irodalom ismertetésével" címmel tartott tájékoztatót.

Szeptember 18-án a vegyész szakszervezet könyvtárosainak Gáti Istvánné tartotta az ismeretést a Budapest-gyűjtemény szolgáltatásairól.

Szeptember 21-én Király Lászlóné: "Tájékoztató aktuális kérdésekről" címmel évadnyitó értekezletet tartott a hálózat könyvtárvezetői részére.

Október 2-án Hiripi Lajosné számolt be a könyvtárosoknak a szeptember 25-28-án a TIT rendezésében sorra kerülő II. Nemzetközi Szabadidő Konferencián elhangzottakról.

Október 9-én Csomor Tibor: "A budapesti agglomerációhoz tartozó települések irodalma. Az agglomeráció és Budapest városfejlesztésének összefüggései, legfontosabb irodalma." címmel ismertette az összegyűjtött anyagot.

Az 1974-75-ös oktatási évről

Az 1974-75-ös oktatási évadban az alábbi oktatási formákban szereznek szakmai képzést, illetve továbbképzést a könyvtár dolgozói.

I. ÁLLAMI OKTATÁS

Alapfoku szaktanfolyamot indítunk az új munkatársaknak, résztvevők száma felvételtől függően

A KMK középfoku társadalomtudományi szaktanfolyamot végzi	39 munkatárs
A SZOT középfoku szaktanfolyamára jár	11 "
Szombathelyi Tanítóképző Intézet	1 "
A KMK 1974. szeptemberben induló osztályozói egyéves továbbképző tanfolyamon részt vesz	3 "
A KMK 1974. szeptemberben induló gyermekkönyvtárosi tanfolyamon részt vesz	9 "
Mérlegképes könyvelői tanfolyamot végez /3 év/	1 "
Gazdasági szaktanfolyamot végzi	2 "
Felsőfoku képzés	
ELTE történelem-könyvtár	6 "
ELTE magyar-könyvtár	2 "
ELTE magyar	1 "
ELTE három éves kiegészítő	1 "
ELTE pedagógiai szak	2 "
ELTE kétéves kiegészítő	2 "
A MSZMP Marxizmus - Leninizmus Esti Egyetemét végzi	22 "
Közlekedési- és Távközlési Műszaki Főiskolát végzi /4 év/	1 "

II. SPECIÁLIS TOVÁBBKÉPZÉSI FELADATOK

Az ifjúsági parlament határozata alapján kezdő fiatal munkatársaknak szervezett ideológiai képzés.

A könyvtár új munkatársai részére látogatásokat szervezünk a központi könyvtárban folyó munkák megismerésére. Tájékoztatjuk őket a könyvtár szervezeti felépítéséről, jogaikról és kötelességeikről.

Konzultációkat szervezünk a nem könyvtárszakot végzett diplomás könyvtárosoknak. /3-4 alkalommal/.

Közös művelődési előadások

Párthatározat a közművelődés helyzetéről. /Előadó: Dr. Kornidesz Mihály/

A szocialista országok fejlődésének 30 éve.

KÖZPONTI KÖNYVTÁR

Olvasószolgálat

- 1./ Kéthavonként az új kézikönyvtári szerzeményekről beszámoló tartása /nyelv- és szakterületi ismeretek alapján/
- 2./ Az osztály munkatársai részt vesznek a feldolgozó osztály által tartandó ösnyomtatványokat ismertető előadáson /előadó: Klinda Mária/
- 3./ Részt vesznek az általános művelődéspolitikai előadásokon.

Tapasztalatszere

- 1./ Az olvasószolgálat csoportjai közötti tapasztalatszere egy-egy munkatárs osztályon belüli helycseréjével.
- 2./ A feldolgozó osztály munkájának megismerése egy-két hetes gyakorlattal. /Előreláthatólag 3 személy részvételével/.
- 3./ Tapasztalatszere a 9-es sz. kerületi könyvtárban.
Látogatás egy budapesti nagykönyvtárba .

Feldolgozó osztály

- 1./ FSZEK RMK-i és ösnyomtatványai. A fontosabb vonatkozó irodalom ismertetésével /a Budapest-gyűjtemény és az Olvasószolgálat munkatársai részére is./Előadó: Klinda Mária/
- 2./ Az osztály csoportvezetői évenként legalább egyszer tájékoztatják az Olvasószolgálatot az osztály állandó és esetleges változó tevékenységéről.
- 3./ Bevezetik az olvasószolgálat munkatársait a katalogizáló és osztályozó munkájába /egy-két hetes gyakorlati munka végzése./

Nyelvismeret

Önképzés formájában a központi könyvtárból 12 és a hálózatból 2 munkatárs tanul németül, illetve angolul. Nyelvtanulásukhoz Zalai Zoltán nyújt segítséget.

Budapest - gyűjtemény

A Budapest-gyűjtemény továbbképzésében továbbra is elsődleges cél az állomány ismeretének tökéletesítése.

Állományismeret

- 1./ Budapest jelenlegi urbanizációjának, távlati fejlesztésének legfontosabb kérdései és irodalma. /Előadó: Csomor Tibor./
- 2./ A budapesti agglomerációhoz tartozó települések irodalma a Budapest-gyűjteményben és a központi könyvtárban. Az agglomeráció és Budapest városfejlesztésének összefüggései, legfontosabb irodalma. /Előadó: Csomor Tibor./
- 3./ Luprecht krónika és kora /a központ érdeklődő munkatársainak is, előadó: Sipos György./

- 4./ Plakáttárunk. /Az olvasószolgálat munkatársainak is, előadó: Ruzsicska Mária./
- 5./ Térképeink. Budapest térképezésének irodalma /előadó: Szer Kálmánné./
- 6./ FSZEK RMK-i és ősnyomtatványai. A fontosabb vonatkozó irodalom ismertetésével.
/Előadó: Klinda Mária/
- 7./ A könyvtár irattárának rendszere és kezelése, a könyvtárra vonatkozó történeti jellegű iratanyag. /Előadó: Remete László/
- 8./ Az ujonnan beszerzett könyvek ismertetése. /Előadó: Devecseri Lászlóné/
- 9./ Egy - később meghatározandó - havi folyóirat szemlélésének, feldolgozásának elemzése.
/Előadó: Németh Sándorné/

Könyvtári tájékoztató munka

- 1./ Nagy-Budapest és a Tanácsok megalakulásának 25. évfordulójához tartozó irodalom, legfontosabb tájékoztató eszközök ismertetése. /A központ és a hálózat olvasószolgálati felelősei, referencesei részére./
- 2./ A reference-naplóban szereplő fontosabb kérdések irodalmát az osztály valamennyi dolgozója irodalomgyűjtéssel megválaszolja. Az így összeálló forrásanyag /kis bibliográfia/ ismertetése, értékelése, megvitatása, a tájékoztató tevékenység színvonalának emelése s a tájékoztatási gyakorlat javítása érdekében.
- 3./ Compasok, címtárak, telefonkönyvek és más, címeteket hordozó irodalom a Budapest-gyűjteményben. Jelentőségük a tájékoztató munkában. /Előadó: Szer Kálmánné/
- 4./ A központi olvasószolgálat kézikönyvtára /Előadó: Geréb Lászlóné/.

Tájékoztató a Budapest-gyűjtemény állományáról, szolgáltatásairól:

A szakszervezeti könyvtárosoknak. Szakmai központi könyvtárak és nagyüzemi szakszervezeti könyvtárosoknak egyaránt.

Tapasztalatcsere

- 1./ Látogatást szervezünk a Fővárosi Levéltár megtekintésére. /Az együttműködés fejlesztésére, a két intézmény gyűjteményeinek és szolgáltatásainak kölcsönös propagandája érdekében, Csomor Tibor/
- 2./ Tapasztalatcserét szervezünk a szombathelyi megyei könyvtár munkájának megismerésére /Csomor Tibor/.

Nyelvismeret

- 1./ Intenzív német nyelvű tanfolyamon vesz részt: Szer Kálmánné.
- 2./ Az egyetem speciális kollégiumának látogatása: Sipos György.

Szociológiai dokumentációs osztály

- 1./ 1974. szeptember 25-28-án a TIT rendezésében sorakerülő II. Nemzetközi Szabadidő Konferencián felváltva részt vesznek az osztály tagjai.
- 2./ Az osztály munkatársai a jövő oktatási évben helyszínen tanulmányozzák az Orvostudományi

Könyvtár és Dokumentációs Központ, valamint az Országos Műszaki Könyvtár gépesített információ szolgálatát.

- 3./ Az osztály tagjai rendszeresen részt vesznek a TIT Szociológiai Szakosztálya előadásain, rendezvényein.
- 4./ Amennyiben lehetséges, az osztály egyik tagja részt vesz a Művelődésügyi Minisztérium által 1975-re bejelentett társadalomtudományi információs tanfolyamon.

Bibliográfiai osztály

- 1./ Az osztály ismerteti, illetve megvitatja a kerületi könyvtárhálózat tájékoztató könyvtárosai-
val a "társadalomtudományi katalógus" szerepét a tájékoztató munkában.
- 2./ Osztály-megbeszélést tart az 1975-ös kiadvány- és az 1976-1980-as perspektivikus tervről.

Propaganda osztály

A propaganda osztály a hálózati módszertani osztállyal együtt négy alkalommal gyakorlati foglalkozást szervez a kerületi könyvtárak propaganda felelősei és az érdeklődők részére. A 4x3 órás foglalkozás keretében az alábbi témák gyakorlati megvalósítására kerül sor:

- 1./ Kiállítás készítése a könyvtárban a felszabadulás 30. évfordulójára
- 2./ Plakát, felirat készítés a rendelkezésre bocsátott anyagokból az egyes könyvtárak lehetőségei és igényei szerint.
- 3./ Az audió-vizuális eszközök kezelése. /Filmvetítő, magnó, lemezjátszó, epidiaszkóp stb./
- 4./ A szemléltető propaganda eszközei, azok felhasználása a könyvpropagandában. /Faximilék, eseménynaptár mellékletei, foto-sorozatok stb./

A foglalkozásokhoz minden részt vevő megkapja a szükséges eszközöket.

Egy-egy foglalkozás 3 óra hosszát tart.

Gazdasági főosztály

Részt vesz a Budapest Főváros Tanácsa VB. Művelődési Főosztálya által szervezett továbbképzési programban szereplő témák megbeszélésén.

Kerületi könyvtárhálózat - Hálózati és módszertani osztály

Szakmai viták

- 1./ Évadnyitó könyvtárvezetői értekező. Tájékoztató aktuális kérdésekről. /Időpont: szeptember/
- 2./ Csoportos könyvtárvezetői értekező. Téma: munkaszervezés.
- 3./ A kezelési szabályzat megvitatása.
- 4./ A könyvtárgépesítés perspektívái a közművelődési könyvtárakban.
Előadó: a KMK munkatársa.
- 5./ Szakmai vita a folyóiratok rendelésének és kihasználtságának összhangjáról.
- 6./ Egyéni beszélgetések az olvasókkal.

Vezetői ismeretek

- 1./ A káderneműről. Előadó: személyzeti vezető
- 2./ Szocialista demokrácia, munkahelyi demokrácia /elméleti előadás külső előadóval./

3./ A demokratikus vezetés módszerei /belső előadókkal, "kiscsoportos tapasztalatcserék" formájában. (Pld. munkatervezés, foglalkozás a kezdő munkatársakkal.)

1./ A film, mint a XX. század művészete. Előadó: Biró Yvette.

2./ Realizmus a modern képzőművészetben (Aradi Nóra)

3./ 30 év szocialista irodalma (Elbert János)

4./ Latin-Amerika (Kerekes György)

5./ Latin-Amerika irodalma (Benyhe János)

Tájékoztató könyvtárosoknak, műszaki részlegek vezetőinek

1./ A gyorsolvasás módszereiről. Előadó: Dezső Zsigmondné

2./ Előadás a műszaki tájékoztatásról. Előadó: Szepesváry Tamás

3./ A "társadalomtudományi katalógus" szerepe a tájékoztató munkában.

/Bibliográfiai osztály/

4./ Szociológiai módszerek alkalmazása a könyvtári munkában.

Szakmai vita

Művelődési körök vezetőinek, ifjúsági felelősöknek

Szakmai vita gyermekkönyvtárosoknak és ifjúsági felelősöknek "14-15 évesek a könyvtárban" címmel.

Bemutató foglalkozás a 30. évforduló tiszteletére "Budapest felszabadulása" címmel a művelődési körökben.

Tapasztalatcsere a Pécsi Ifjúsági Könyvtárban. /3-4 ifjúsági felelős és művelődési kör vezető részére./

Kiadók és könyvtárosok találkozási

Medicina Könyvkiadó

Tapasztalatcserék

1./ Találkozás középiskolai könyvtárosokkal

Tovább szorgalmazzuk a középiskolai és kerületi könyvtárosok találkozóit. Központilag szervezzük ezeket.

Hálózaton belüli tapasztalatcserék

2./ A kerületi könyvtárhálózat munkatársainak egyes csoportjai részére tapasztalatcserét szervezünk a központi könyvtár egyes osztályain. (Archivum, referenz)

3./ Vidéki tapasztalatcserék

A könyvtár képviselőiben ezeken a tapasztalatcseréken részt vesznek a könyvtár vezető szakemberei. /MKE különböző szekcióülései, könyvtárigazgatói értekezletek és egyéb szakmai megbeszélések/

Az ifjúsági parlamenten elhangzott javaslat alapján az 1974/75-ös oktatási évben 5-10 fiatal szakember részvételét biztosítjuk a vidéki tapasztalatcseréken. A fiatalok a szerzett tapasztalatokról számot adnak a Könyvtári Híradóban.

Külföldi tanulmányutak

4./ A MKE szervezésében tervezett skandináv-tanulmányuton Kertész Pál vesz részt. A tanulmányut célja a skandináv-államok könyvtár építésének és berendezésének megismerése. Klinda Mária ösztöndíjasként 1975 tavaszán 3 hónapos olaszországi tanulmányuton vesz részt.

Könyvismertetések

Szervezzük és látogatjuk a kerületi könyvtárakban a könyvismertetéseket. Ezeknek jó tapasztalatait publikáljuk. A felhasználható szombati napokat előre közöljük a hálózattal, hogy a könyvtáraknak módjuk legyen a könyvismertetésekre tervszerűen felkészülni.

Gyermekkönyvtárosok

Szakmai vitát szervezünk a katalógus-szerkesztés problémáiról.

Előadás:

Hogyan kell a könyvtárosnak olvasnia a gyermekirodalmat. (Gyermekkönyvek kritikai áttekintése.)

Tapasztalatcsere

- 1./ Pedagógiai módszerek és pedagógiai rendszeresség a könyvtárhasználat tanításában /belső előadó/
- 2./ Nagy-Budapest és a Tanácsok megalakulásának 25. évfordulójához tartozó irodalom, legfontosabb tájékoztató eszközök ismertetése.

Találkozás általános iskolai könyvtárosokkal

A gyermek- és iskolai könyvtárak kapcsolatában az eddigieken túl mindenekelőtt saját elemzéseink alapján a gyűjtőköri egyeztetés tekintetében kívánunk továbblépni.

Könyvismertetések

Szakszervezeti könyvtárhálózat

A könyvtár tervében szereplő továbbképzési programok közül a szakszervezeti könyvtárosok részére az alábbiakat szervezzük:

Szakmai vita. A könyvtárgépesítés perspektívái a közművelődési könyvtárakban. Előadó: a KMK munkatársa. Könyv- és irodalomismereti előadássorozat.

Könyvtári tájékoztató munka.

- 1./ Előadás a műszaki tájékoztatásról. Előadó: Szepesváry Tamás
- 2./ Tájékoztató a Budapest-gyűjtemény szolgáltatásairól.

MÜVELŐDÉSÜGYI FŐOSZTÁLY

PROGRAM

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár általános felügyeleti vizsgálatához

A vizsgálat célja: Az intézmény tevékenységének komplex elemző értékelése.

A vizsgálat kiterjed: Az intézmény központjára: a tervben jelzett kérdéseknél a kerületi
könyvtárhálózat tevékenységére.

A vizsgálat módszere: - írásos anyagok tanulmányozása /munkatervek, beszámoló jelenté-
sek, részmunkatervek, munkaköri leírások, kiadványok, személyi anya-
gok, intézkedések, nyilvántartások, pénzügyi bizonylatok, stb./

- személyes beszélgetés /vezető munkatársakkal szakterületük leg-
fontosabb elvi kérdéseiről; az intézménnyel kapcsolatban álló szervek kép-
viselőivel, az intézmény munkájáról, stb./

- részvétel vezetői értekezleteken, munkatársi megbeszéléseken,
stb.

A vizsgálat jellege: Általános felügyeleti brigád vizsgálat

A vizsgálat vezetője: Mátyás Jánosné osztályvezető

A vizsgálatot végzik: Kutas Istvánné főelőadó

Komjáthy Elemérné "

Kiss Lajos "

Felkért külső szakértők:

Szente Ferenc

Berecky Lászlóné /I/1/A,b,c/

Sonnevend Péter / I/2/a/

Bényei Miklós /I/2/b/

Békés György /I/3/

Katsányi Sándor "

Bereczky László /I/4/a,b/

Szilágyi Tibor /I/5/a/

Kamarás István /I/5/b/

Soltész András /III/2/

A vizsgálat időpontja: 1974. okt. 21. és november 15. között.

A VIZSGÁLAT VÁZLATA

I.

Az Intézmény tartalmi munkája

Mennyiben felel meg tartalmi funkcióinak a Könyvtár

- 1/ Mint hálózati központ
- 2/ Mint tudományos szakkönyvtár
- 3/ Mint közművelődési könyvtár
- 4/ A gyűjtőkör vizsgálata a felsorolt funkcióknak megfelelően
- 5/ Kiadványpolitika
- 6/ Az intézmény munkájának irányítása
- 7/ Az intézmény tárgyi és személyi ellátottsága és a tartalmi munka közötti összefüggések /általános szempontok/
 - 1/ A tanácsai közművelődési könyvtárhálózatot irányító munka elemzése
 - a/ a hálózat korszerűségének vizsgálata, továbbfejlesztésének lehetőségei
 - b/ a módszertani irányítás formái és hatékonysága; kapcsolat a szakszervezeti hálózattal
 - c/ információáramlás biztosítása központ és hálózat között
 - 2/ Tudományos szakkönyvtári funkció
 - a/ a szociológiai szakkönyvtár jellegéből eredő feladatok ellátása
 - b/ a Budapest Gyűjtemény helye, szerepe, hatékonysága a főváros életében
 - 3/ Közművelődési könyvtári funkciók ellátása, olvasószolgálat, tájékoztatás
 - 4/ Gyűjtőkör vizsgálata
 - a/ mint hálózati központ mennyiben veszi figyelembe szerzeményezéseinek a hálózat egyes egységeinek települési viszonyait
 - *b/ a főgyűjtőkör és a mellékgyűjtőkör viszonya a szakkönyvtári jellegének megfelelően
 - c/ kapcsolat a főváros egyéb közgyűjteményeivel /BFL, BTM/, a gyűjtőkörök profilizálásának vizsgálata
 - 5/ Kiadványpolitika
 - a/ ajánló bibliográfiák
 - b/ szakmai publikációk
 - 6/ Az intézmény munkájának irányítása
 - a/ a vezetés módszerei; tervezés, szervezés, ellenőrzés
 - b/ a vezetés demokratizmusa és ennek szinterei
 - c/ az egyszemélyi felelősség és a kollektív vezetés az intézmény irányításában

- d/ intézményhálózat korszerűsítése érdekében kifejtett tevékenység
- e/ élet- és munkakörülmények javítása érdekében kifejtett tevékenység.

II.

Az intézmény személyzeti munkája

1/ Az intézmény káderhelyzete

- a személyi ellátottság
- iskolai végzettség, szakképzettség
- politikai képzésben való részvétel
- stabilitás

2/ Az igazgató személyzeti munkája

- kiválasztás
- minősítés
- továbbképzés
- kádertartalék-képzés
- munkaköri leírások
- bérezés
- jutalmazás, kitüntetés
- fegyelmi helyzet

3/ A személyzeti vezető munkája

- az intézmény operatív vezetésében való részvétel
- a személyzeti ügyek döntési előkészítésének színvonala
- a dolgozókkal való kapcsolat
- személyzeti nyilvántartás

4/ Munkaügyi intézkedések, nyilvántartások

III.

Az intézmény gazdasági munkája

1/ A költségvetés alakulása

2/ A költségvetés végrehajtása, különös tekintettel a kulturpolitikai követelmények és a gazdasági lehetőségek közötti összhangra.

3/ A számviteli bizonylat rendje

4/ a belső ellenőrzés helyzete

5/ a társadalmi tulajdon védelme

IV.

Összefoglalás, javaslatok

Budapest, 1974. október 18.

SZEMÉLYI HÍREK

KITÜNTETÉS

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa DOBRAVA JÁNOSNÉ elvtársnőnek, 50 éves párttagsága alkalmából érdemes és eredményes munkássága elismeréséül a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

KINEVEZÉS - MEGBIZÁS

Horváth Ferencné könyvkötő szakmunkást, az igazgató megbizta a könyvkötészet vezetésével.

ÁTHELYEZÉS

Bánhegyi Gyuláné könyvtárost a 9-es sz. könyvtárból a Hálózati és Módszertani Osztályra, Ecsedy Éva könyvtártechnikust a 20-as gyermekkönyvtárból a 17-es gyermekkönyvtárba, Góger Róbertné könyvtárost a 2-es sz. könyvtárból a 18-as sz. könyvtárba, Karakó Józsefné könyvtárost a 22-es sz. könyvtárból a Hálózati és Módszertani Osztályra, Kerekes Imréné előadót a Propaganda Osztályról a Hálózati és Módszertani Osztályra, Radoychich Emilia könyvtárost a Hálózati és Módszertani Osztályról a 23-as sz. könyvtárba, Rügyai Andorné könyvtárost a 23. sz. könyvtárból a 48-as sz. könyvtárba helyezte át az igazgató.

ÚJ MUNKATÁRSAINK

Deák Magdolna könyvtártechnikus 4-es sz. gyermekkönyvtár, Dinnyés István könyvtári raktáros Olvasószolgálat, Feitl István könyvtári raktáros Budapest-gyűjtemény, Gacov Petrov Georgi fűtő Központ, Kávási Klára könyvtáros 10-es sz. könyvtár, Láng Judit könyvtártechnikus Olvasószolgálat, Lieber Judit könyvtártechnikus 2-es sz. Mozgókönyvtár, Molnár László könyvtártechnikus 48-as sz. könyvtár, Németh Katalin könyvtártechnikus 28-as sz. könyvtár, Pozsonyi Ágnes könyvtártechnikus Olvasószolgálat, Sándor Zsuzsa könyvtártechnikus 12-es sz. könyvtár, Siklósi Ágnes könyvtártechnikus 1-es sz. gyermekkönyvtár, Szabó Katalin könyvtártechnikus Budapest-gyűjtemény, Szendrényi Attila könyvtártechnikus Olvasószolgálat, Tarjányi Anna Gabriella könyvtártechnikus Hálózati és Módszertani Osztály, Toldi Jolán raktárkezelő 24-es könyvtár, Tóth Anna könyvtártechnikus 4-es sz. könyvtár, Varga Katalin könyvtártechnikus 2-es sz. könyvtár, Virányi Ágnes könyvtártechnikus Kerületi Könyvtárak Osztálya, Zsidró Judit könyvtártechnikus 34-es sz. könyvtár, Zsigovics Ferencné könyvtáros 15-ös sz. gyermekkönyvtár.

KILÉPTEK

Balogh Éva könyvtártechnikus 37-es könyvtár, Bólya Péterné könyvtáros Feldolgozó Osztály, Csapaki Valéria könyvtártechnikus Hálózati és Módszertani Osztály, Diósi Györgyné könyvtáros 28-as könyvtár, Fleckenstein Sándorné könyvtáros 10-es könyvtár, Hetei Rózsa könyvtártechnikus 34-es könyvtár, Katovits Ernő könyvkötő szakmunkás Kötészet, Kristóf Judit könyvtáros Olvasószolgálat, Nyul József könyvtártechnikus 12-es könyvtár, Oláh Ferencné kisegítő Gazdasági Főosztály, Savara Mihályné kisegítő 5-ös könyvtár, Veres Mária könyvtáros 9-es könyvtár.

NYUGDIJAZÁS

Sinka György kisegítő a Gazdasági Főosztályról nyugdíjba vonult. Jó egészséget kívánunk!

SZÜLETÉS

Csizi Jánosnének /6-os könyvtár/ Balázs nevű kislánya, Kocsis Istvánnének /1-es gyermekkönyvtár/ Barbara nevű kislánya, Mezei Gábornének /Olvasószolgálat/ Dániel nevű kislánya, Scholtz Ferencnének /22-es könyvtár/ Anna nevű kislánya, Streit Gábornének /26-os könyvtár/ Zsuzsanna Klára nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

SCHWERTNER GÁBOR

1900 - 1974

Néhányan még emlékezünk, milyen szomorúan vettünk búcsút Gábortól, Gábor bácsinktól, amikor nyugdíjba ment. Most örökre búcsuzunk tőle.

Közel 30 évig volt a könyvtár munkatársa. Tanító-szülei korán elhaltak. Nagynénje - szintén tanítónő - nevelte fel. 1935-ben lett fővárosi tisztviselő. 1936-tól a 60-as évek elején törént nyugdíjazásáig dolgozott a Szabó Ervin Könyvtárban. Éveken át visszajött még, ha szükség volt segítségére.

Egyéniségének, finom humorának hallatlan varázsa mindannyiunk egyik legkedvesebb kollé-

gájává, barátjává tette. Megjelenése, kiegyensúlyozott, derűs nyugalma az olvasókban is tiszteletet és szeretetet váltott ki. Ő soha nem kért, de mindig tudott segíteni. Soha nem panaszkodott, de finom lélekkel megértette mások problémáit. Mindig készen állt a komoly munkára, de ha úgy adódott, fiatalos lendülettel vett részt minden derűt, felüdülést jelentő megmozdulásban. Soha nem hallottam, hogy valakiről rosszat mondott volna. Azon kevesek közé tartozott, akit mindenki tisztelt.

Különleges szín tűnt el vele azok életéből, akikkel együtt dolgozott és akik nagyon szerették.

TARTALOM

Központi gyűjteményünk első évtizedéből	R. L.	1
A zene szolgálatában. Tízéves a Zenei Könyvtár	Zima Istvánné	3
A központ olvasószolgálatára ma	Márffy István	6
Könyvtárunk ritkaságai:		
Magyarországi Bálint munkájának 1511-es ve-		
lencei kiadása	Klinda Mária	11
Schmitt Jenő Henrik levelei	Remete László	14
A megyei könyvtárigazgatók értekezlete	Király Lászlóné	16
Szeptemberi évadnyitó	Szakmári Istvánné	17
50 éves a 10-es számú kerületi könyvtár		18
A Volgától az Elbáig	Sándor Ottóné	20
A központi könyvraktár ajánlja		21
Vajh, ki Ó, és merre van hazája, - avagy az		
ismeretlen kolléga	Hiripi Lajosné	22
Nagyvilág Repertórium 1956-1970	Gáliczky Éva	23
A drezdai városi könyvtárban	Weisz Sándorné	26
"Testvérmegyénk, Baranya"	P. Biró Irén	27
Kiadványaink:		
Eyvind Johnson és Harry Martinson		29
Szabadidő és művelődés		30
Mai magyar költők. Csanádi Imre	Tóth Imréné	31
Urbán Ernő		32
"Uj kor nyitánya volt..." Április 4.	Szatmáry Imréné	32
Uj történet kezdődött	Szabó Józsefné	33
Igazgatósági ülések		35
Párthirek		36
KISZ hírek		36
Szakszervezeti életünk		37
Ez történt		38
A továbbképzés hírei		40
Az 1974/75-ös oktatási évről		41
Program a FSZEK általános felügyeleti vizsgálatához		47
Személyi hírek		50
Schwertner Gábor		51

Szerkesztőbizottság: Bárány Éva, Berki Imre (Építő Szakszervezete), Dobos Piroska, dr. Ecsedy Andorné, Farkas Józsefné, Gáliczky Éva, Márffy István, Mihalovics Ervin (Szakszervezetek Budapesti Tanácsa), Mikó Zoltán és Sándor Ottóné

Felelős szerkesztő: Pataki Ferenc

Főszerkesztő: Szőke Tiborné

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Engedélyszám: III/400/S/2/974

Műszaki szerk.: Géryi Ferencné

Terjedelem: 7 A/5 iv

Táskaszám: 74/430

Példányszám: 650